

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

2023-2028

Csöde Község Önkormányzata

2023. december 18.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	56
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	65
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	70
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	71
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	72
1. A HEP IT részletei.....	72
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
3. Megvalósítás.....	79
4. Elfogadás módja és dátuma.....	84

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Csöde Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település képekben

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Önkormányzat épülete

Millenniumi park

Csőde Község Zala megye nyugati szélén a Vas megyei határon fekszik, a Zala folyó jobb partján Zalalövőtől 5 km-re nyugatra találjuk. A község 2 részből áll, Alsó- és Felsőcsödéből. Alsócsödét a Csödei patak fogja át. Az 1828-as összeírás szerint a rossz természeti adottságú területen elsősorban rozst és kevesebb búzát termesztettek két nyomásban. Az erdők nagy területet foglaltak el a szántóból, a réteket a Zala folyó gyakori áradásai teszik alig használhatóvá.

1848 előtt úrbéres község volt. A zalalövői anyakönyvi kerülethez tartozott. Az 1859-es térképen még jól látható, hogy eredetileg szerez település volt, a település körül jelentős volt az erdőgazdálkodás. Feljegyezték, hogy a XIX. század végén még farkasok is voltak az erdőben. Régen az épületek kizárólag fából készültek. Főként Alsócsöde népi építkezése volt jellegzetes a legutóbbi időkig. 1966-67-ben három építmény került be a zalaegerszegi Falumúzeumba, egy füstökonyhás boronaház, egy hétszögletes fa pálinkafőző és egy harangláb. A falu határában Pácod és Szentmárton dülő nevek középkori településekre utalnak. Egy tanerős állami iskolájának építése 1926-ban fejeződött be.

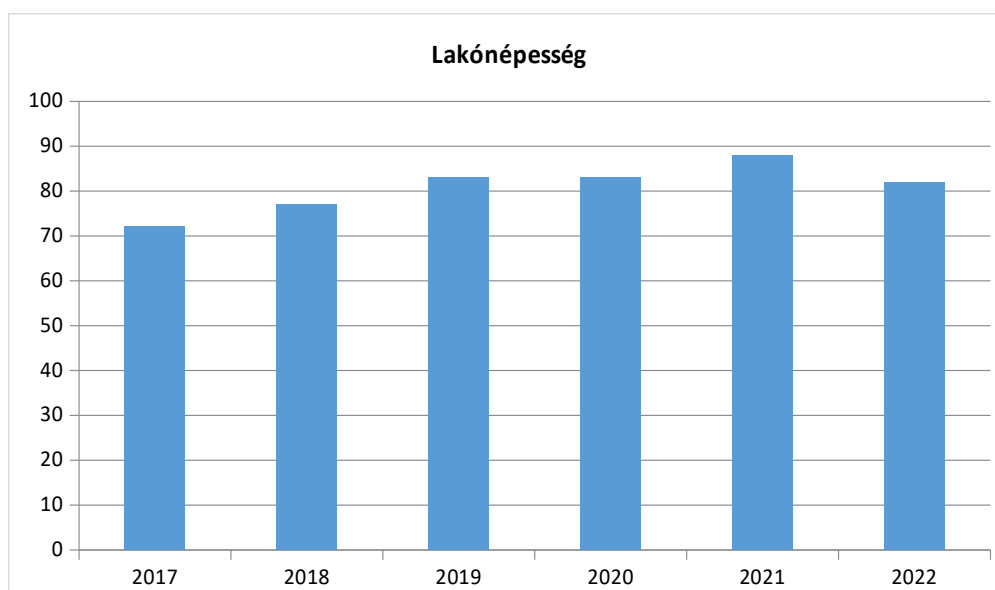
1935-ben a zalaegerszegi járáshoz tartozó kisközség területe 1843 hold volt, 262 magyar anyanyelvű lakosa közül 169 katolikus, 87 református és 6 evangélikus vallású volt.

1965-ben 54 taggal működött a Zalavölgye Tsz. A falu lakosságának intenzívebb elvándorlása a termelészövetkezet szervezése után kezdődött. Főleg Zalaegerszegre mentek, az építőiparban foglalkoztatták őket. A jobb munkahelyekre került dolgozók aztán rendszerint el is vándoroltak Csödéről. Ennek következtében előregedett a lakosság, kevés a gyermek.

Lakónépesség adatsorba a ténylegesen helyi települési közösséget alkotó lakosságot számítjuk: akik a településen állandó lakcímmel, esetleg ezen felül ugyancsak a településen tartózkodási hellyel, vagy más településen állandó lakcímmel, de településünkön tartózkodási hellyel rendelkeznek. Akik településünkön rendelkeznek ugyan állandó lakcímmel, de más településen tartózkodási helyet létesítettek, nem számítandók a lakónépességbe. A lakónépességi adatsor szociológiai tartalma annak a körnek a meghatározása, amelyet nem ért más település irányából elszívó hatás.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	72	bázis év
2018	77	106,94%
2019	83	107,79%
2020	83	100,00%
2021	88	106,02%
2022	82	93,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

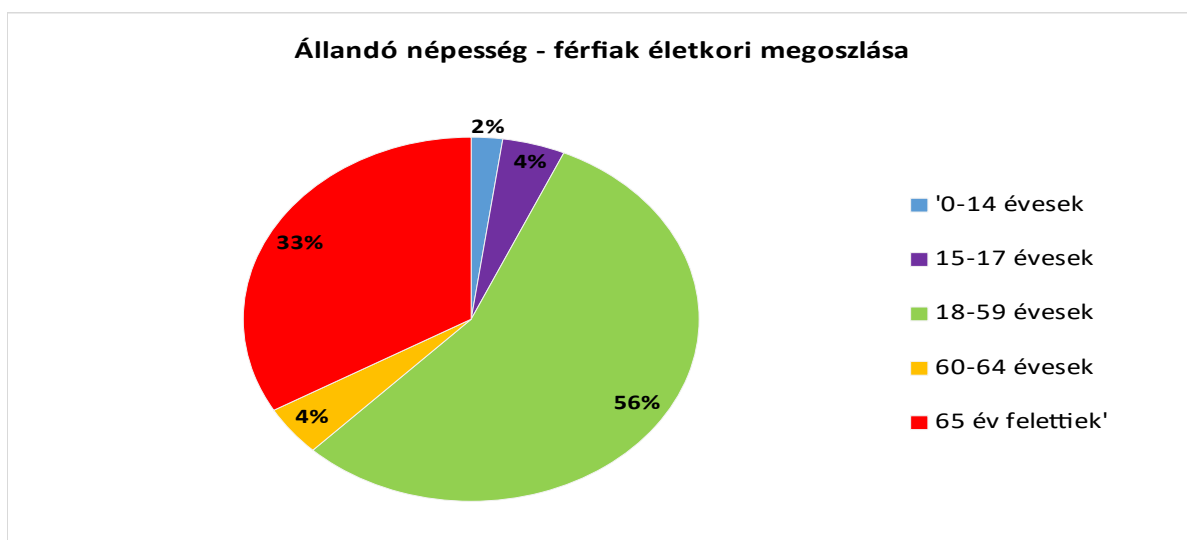

Az 1. számú táblázatból látható, hogy a település lakosság száma növekvő tendenciát mutat.

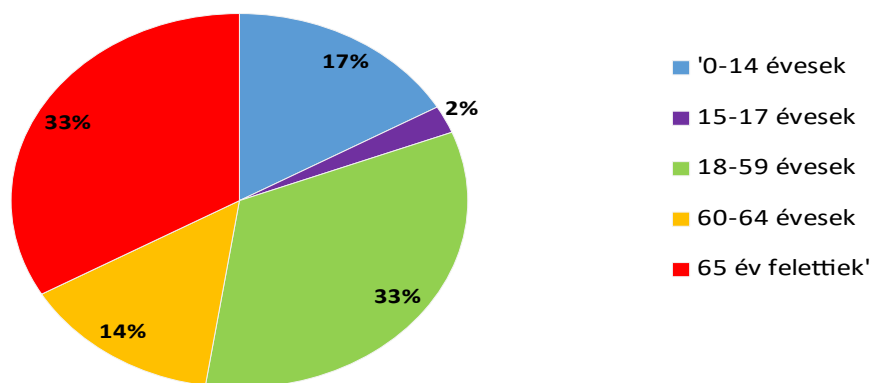
Állandó lakosság számba számítanak azok, akik településünkön létesítettek állandó lakcímet. Ez az adatsor inkább deklaratív jellegű, mintsem szociológiai, viszont az önkormányzati költségvetési tervezés, a pályázati tevékenység hivatalos és mérvado viszony száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	45	42	87	51,72%	48,28%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			1	1,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1	7	8	1,15%	8,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	1	3	2,30%	1,15%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	25	14	39	28,74%	16,09%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	2	6	8	2,30%	6,90%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	15	14	29	17,24%	16,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

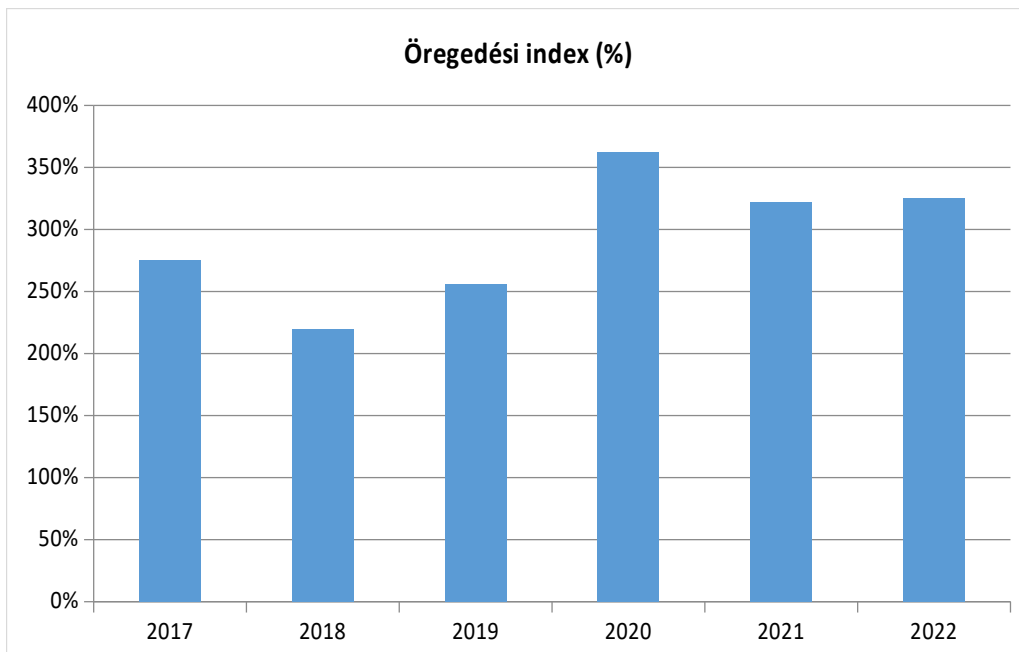
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A 2. táblázatból látható, hogy 14 év alatti lakosok esetében több mint 4-szerese a nők aránya a férfiakhoz képest, az aktív korúak nemenkénti megoszlása a férfiak javára tolódik el, 65 év felettek nemenkénti megoszlása nem mutat jelentősebb eltérést.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	22	8	275,00%
2018	22	10	220,00%
2019	23	9	255,56%
2020	29	8	362,50%
2021	29	9	322,22%
2022	26	8	325,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

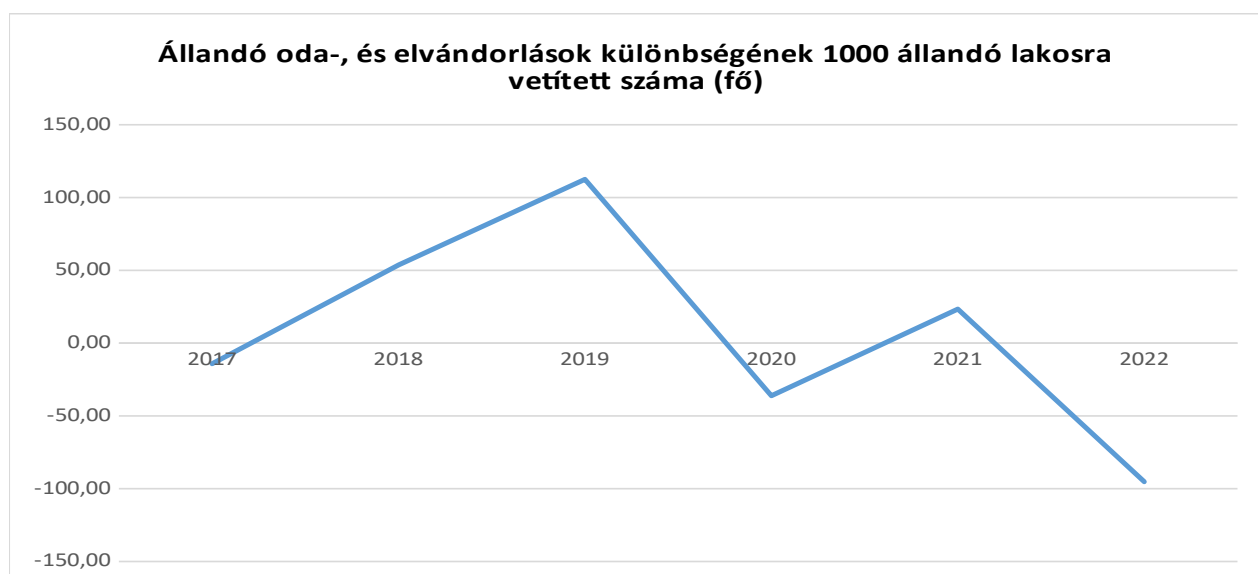

Az öregedési index megmutatja a 65. év feletti és a 0-14 éves korosztályok arányát.

A települési korfa csúcsa kritikusán széles, alapja nagyon szűk, de kétségtelen, hogy az elmozdulás pozitív irányú: az inaktív korosztály stagnál, kiskorúak száma nő. Az alacsony lakosságszám miatt egy-egy fő születése vagy elhalálása is komoly arányváltozást okoz. Összességében a település előregedett jellege azonban nem változott meg.

A 3. számú táblázat mutatja, hogy a település öregedési indexe változó.

A jövőre vonatkozóan meg kell találni azokat a lehetőségeket, amivel a fiatalabb generáció a településre vonzható annak érdekében, hogy ne öregedjen el még jobban a község lakossága.

A

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-14,18
2018	53,69
2019	112,50
2020	-36,14
2021	23,39
2022	-95,24

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

belföldi vándorlások adatsora megerősíti a lakosságszám értékelésénél megfogalmazottakat: 2017-2019-ig növekedett, majd 2020-ig csökkenés mutatkozott. 2020-2021-ig ismételt emelkedést tapasztalunk, de 2022-től ismét a csökkenő tendencia látható.

A 4. számú táblázatban láthatjuk, hogy az elvándorlás megállt, minimális növekedés tapasztalható.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	0,00
2018	13,42
2019	-37,50
2020	-12,05
2021	-11,70
2022	-11,90

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. táblázat a természetes szaporodást mutatja.

Az adatok alapján elmondható, hogy a 2018. év születések tekintetében kimagasló év volt. A 2019-2022-es években csökkent a természetes szaporodás.

Értékeink, küldetésünk

*„Nem lehetnék Tőled soha olyan messze,
Hogy hozzád az utam vissza ne vezetne.
Ha a lábam nem bír, majd repít a szívem,
Mert ahol születtem, megnyugszik a lelkem.”*

(Ladányi Gábor, Szülőfalum című vers részlete)

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az elmúlt évtizedekben az ország különböző régiói, kistérségei, települései között egyre nagyobb gazdasági, foglalkoztatási és szociális különbségek jöttek létre. Ahol a társadalmi különbségek érezhetőbbé váltak, ott a helyi szociális rendszer iránti szükségletek is megnövekedtek. A rendelkezésre álló erőforrások azonban sok helyen kevésnek bizonyulnak, és csak a szükséges jogszabályban előírt minimális ellátásokra korlátozódnak. Településünknek törekednie kell az egyenlőtlenségek leküzdésére, gazdasági és szociális kohézió erősítésére. A partnerség, együttműködés, az együttgondolkodás mindannyiunk feladata azért, hogy a megfogalmazott célok ne csak innovációs lehetőségek legyenek, hanem összefogással megvalósulhassanak. Ahhoz, hogy a község esélyegyenlőségi tervében megfogalmazott célok megvalósuljanak, szükség van a folyamatos tervezésre, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra, melyhez elengedhetetlen a területen dolgozó szociális szakemberek, a mindennapi ellátásban dolgozók és a helyi önkormányzat folyamatos párbeszéde, partnersége, közös nyelve.

Célok

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden lakosnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csöde Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező, hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Csöde Község Önkormányzatának alapvető célja, hogy Csöde olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat, melynek tagjai az érintett intézmények, szakemberei:

- ♣ óvoda
- ♣ általános iskola
- ♣ gyermekorvos
- ♣ háziorvos
- ♣ fogorvos
- ♣ védőnő
- ♣ rendőrség
- ♣ szociális ügyintéző
- ♣ szociális alapszolgáltatási intézmény, gyermekjóléti szolgálat
- ♣ művelődési központ
- ♣ falugondnoki szolgálat
- ♣ polgárőrség
- ♣ civil szervezetek
- ♣ alapítványok

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.)

Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2010-ben elkészült a Csödére vonatkozó Esélyegyenlőségi Program. A település hosszú távú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékörzés és a megújulás.

Egyéb stratégiai és települési önkormányzati koncepció, program nem készült.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás, melynek tagja volt Csöde is, megszűnt.

Működése alatt az alábbi térségi programok, koncepciók készültek el:

- közfoglalkoztatási terv,
- vidékfejlesztési program,
- szociális koncepció,
- egészségterv,
- közoktatási Intézkedési terv,
- közoktatási esélyterv,
- területfejlesztési stratégia.

Csőde község tagja a Zalalövő Város Önkormányzata által működtetett óvodafenntartó társulásnak, és a szociális és gyermekjóléti feladatait is társulási formában látja el.

Az egyes programok, koncepciók a középtávú stratégiából kiindulva, saját területünkre vonatkozólag határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisából gyűjtöttük össze. A releváns adatok rendelkezésre állnak, kutatások nem készültek.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.”

Egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. 2011. évi felmérések szerint hazánkban 1,2 millió felett van a szegény emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá. Egyre többen tartoznak a mélyszegények közé is. Ők azok, akik folyamatosan csúsznak lefelé a lejtőn, s nincs számukra visszaút. A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója. Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.” forrás: TÁMOP – pályázati kiírás.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A családok, háztartások életkörülményeit elsősorban a havi nettó állandó jövedelem nagysága határozza meg. Az egy főre jutó jövedelmet nagymértékben befolyásolja, hogy az együtt élő családtagok közül hányan tartoznak a keresők és hányan az eltartottak közé. Ezen belül az eltartottak életkora, egészségi állapota is meghatározó lehet. A továbbtanulással, a képzések fontosságának előtérbe kerülésével egyre nagyobb számban maradnak eltartottak a 18 év feletti gyermekek is.

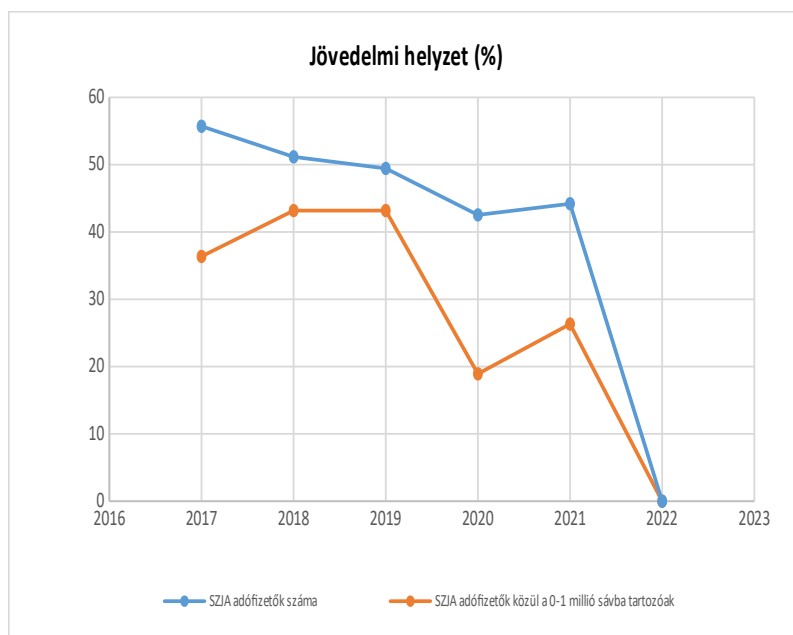
A társadalmi szegénységben élő családok egyik csoportjára általában jellemző az anyagi és tárgyi szűkösség, de a szülők egészségesek, dolgoznak, megfelelően szervezik a család életét, érzelmi kötődéseik szorosak. Rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó körülményekhez, értékrendjükben a társadalmi normákhoz igazodnak. Bár intellektuális területen általában hátrányt szenvednek, de életvezetésükben jellemző a céltudatosság, a küzdeni akarás, ezért erősen motiváltak.

A szegénységben élők másik csoportjára jellemző, hogy nagyon alacsony a jövedelmük, ezért anyagi és tárgyi ellátottságuk csekély, a létminimum alatt élnek. Életvezetési zavarai miatt még a kevéske jövedelmet is rosszul osztják be. A családtagok egymáshoz való kötődése bizonytalan, labilis, önálló életvezetési képességük csökkent.

Csöde községnek nincs roma lakosa.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	55,70	36,36
2018	51,16	43,18
2019	49,44	43,18
2020	42,53	18,92
2021	44,19	26,32
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látszik, hogy a település jövedelmi helyzete 2019-től jelentős csökkenő tendenciát mutat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek

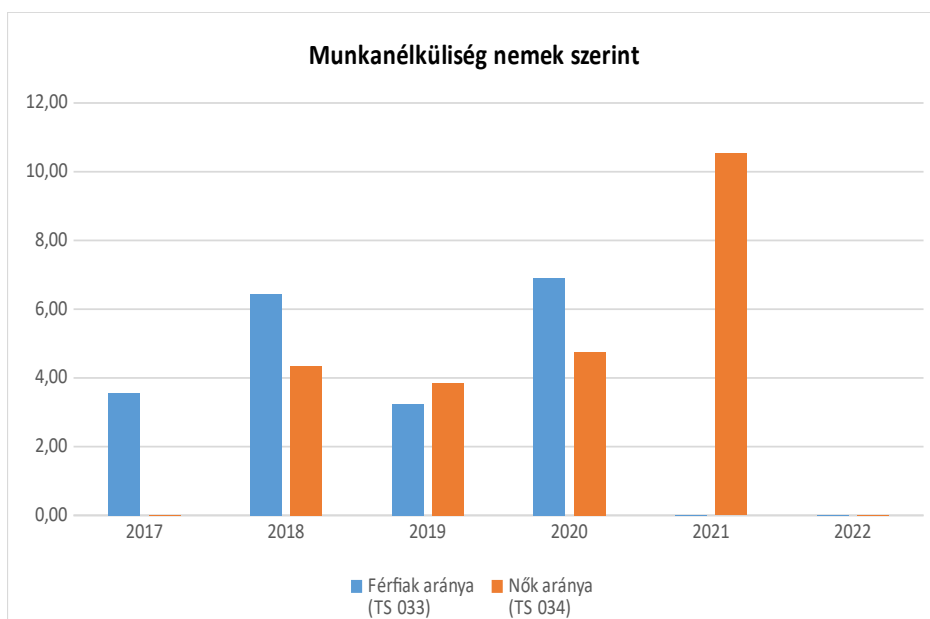
változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Az életszínvonal emelkedésének legmeghatározóbb tényezője a munkaerő-piacon való részvétel, hiszen a jövedelemszerzés legáltalánosabb formája a munkavégzés. Így azoknak a családoknak, amelyekben a háztartásfő munkanélküli vagy inaktív, nagy az esély a szegénnyé válásra.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,57	0,00	1,79%
2018	6,45	4,35	5,40%
2019	3,23	3,85	3,54%
2020	6,90	4,76	5,83%
2021	0,00	10,53	5,27%
2022	0,00	0,00	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

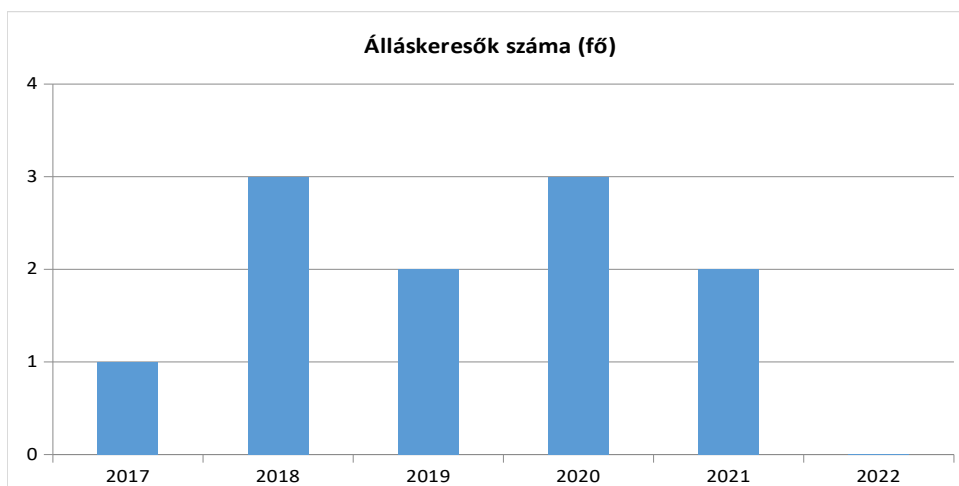

A munkanélküliség tekintetében az utóbbi 3 évben a nők száma folyamatosan nőtt, azonban 2022-ben nem volt változás.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	0	1	3	2	3	2
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%	100,00%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	100,00%	33,33%	0,00%	33,33%	0,00%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	66,67%	0,00%	0,00%	0,00%	-

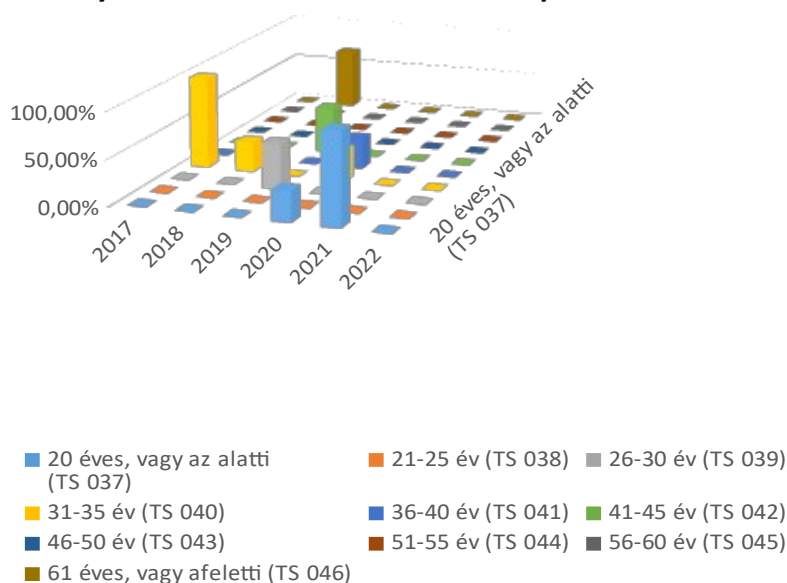
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők száma minden évben változott.

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	0,00	n.a.
2018	66,67	50,00
2019	0,00	n.a.
2020	0,00	n.a.
2021	0,00	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküli lakos az utóbbi 3 évben nem volt a településen.

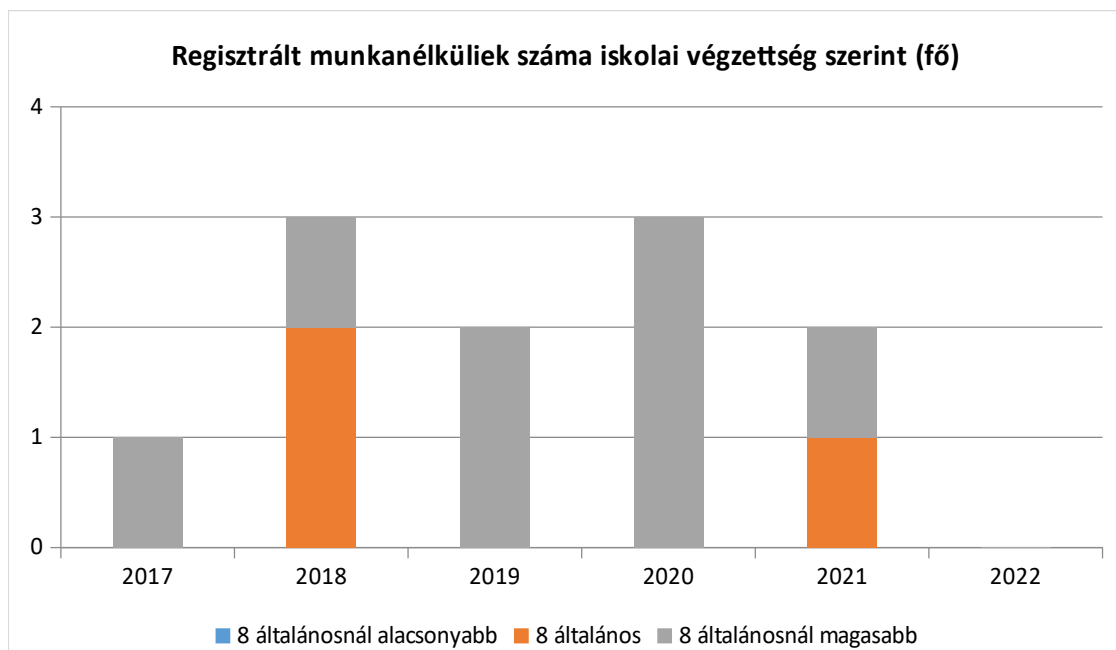
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A rendelkezésünkre álló népszámlálási adatok szerint a 8. osztályt elvégzett lakosság aránya mindkét nemnél növekedett, de a női iskolázatlanság magasabb. Figyelemmel arra, hogy ez az adat országos, a helyi viszonyokra vonatkozó speciális következtetést nem lehet levonni, továbbá a településen nem lehet kimutatni az ezzel összefüggésbe hozható magasabb női munkanélküliséget, mivelhogy az Csödén a férfiak körében nagyobb arányú.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	1	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00%
2018	3	0	0,00%	2	66,67%	1	33,33%
2019	2	0	0,00%	0	0,00%	2	100,00%
2020	3	0	0,00%	0	0,00%	3	100,00%
2021	2	0	0,00%	1	50,00%	1	50,00%
2022	0	0	-	0	-	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliség és az iskolai végzettség összefüggéseinek értékelésénél általánosságban figyelembe kell venni, hogy az alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya alacsony, ezért körükben a regisztrált munkanélküliség sem lehet meghatározó. Csöden ilyen adat nincs is. A település megmaradását érintő jelenség viszont, hogy az általános iskolai végzettségnél magasabban kvalifikált, jellemzően alap- vagy középfokú idegennyelv-tudással rendelkező munkaerő a munkanélküliek 70-100 %-os tömegét adja. Ha helyben, illetve napi bejárással elérhető közelségben valós megélhetési perspektívát nyújtó munkalehetőség nincs, más bel- és külföldi települések elszívó hatása fokozottan érvényesül, ami az elvándorlási adatokban manifesztálódik. A gyakorlati tapasztalatok szerint az ilyen körülmények között szocializálódott fiatal felnőttek visszatérési esélye minimális, távozásuk végleges veszteség.

A regisztrált munkanélküliek számának csökkenése és a települési belföldi vándorlások negatív egyenlege időben egybeesik. 2022-ben nem volt regisztrált munkanélküli.

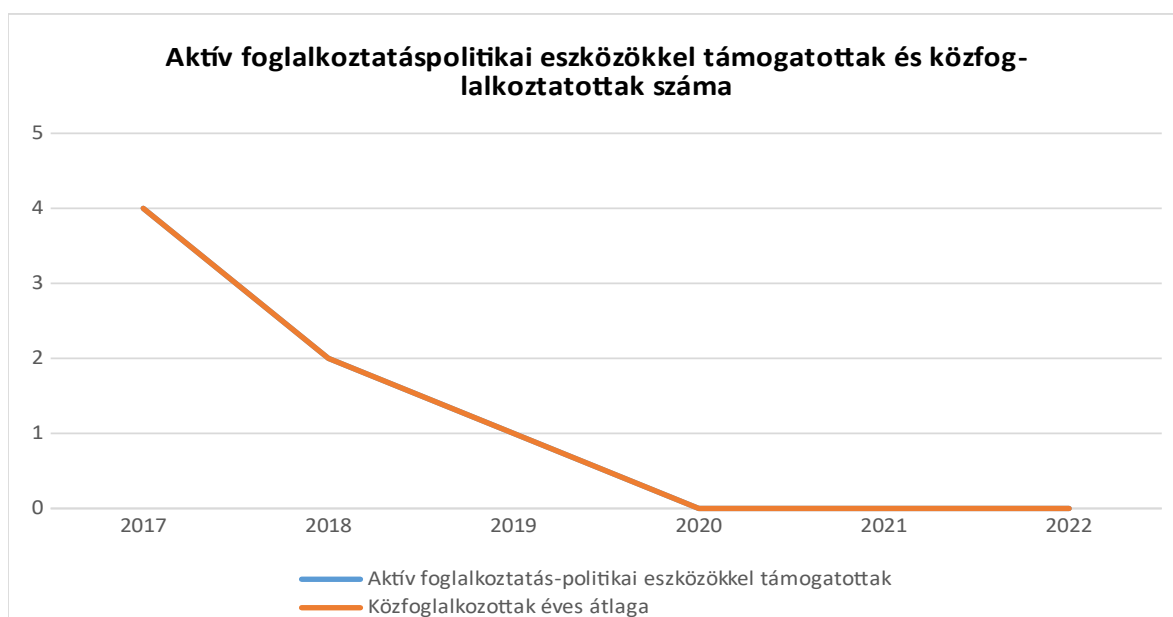
- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a Zalalövői Közös Önkormányzati Hivatal látja el. Az aktív kor fogalma az egyes évjáratok eltérő nyugdíjba vonulási szabályai miatt relatív, ezért a 18-59 életévet tekintjük annak. A közfoglalkoztatottak száma 2-5 fő között mozgott. Az 5-11 %-os foglalkoztatás miatt az állam meghatározó szerepű helyi foglalkoztató, bár figyelembe kell venni, hogy az egyes programok indításától függő mértékben meg-megszakad a foglalkoztatás folyamatossága. A közfoglalkoztatottak az önkormányzat településüzemeltetési feladatait segítették.

Az egyéb munkáltatónál alkalmazott közfoglalkoztatottak számáról (Zalaerdő, Vízügyi Igazgatóság, Őrségi Nemzeti Park stb.) adattal nem rendelkezünk.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	4	4
2018	2	2
2019	1	1
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatottak száma évről évre csökken, az utóbbi 2 évben nem volt, 2019-ben 1 fő volt a településen.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Helyben működő, nagy létszámot foglalkoztató munkáltató kevés van a településen, ezért a munkavállalók ingázni kényszerülnek. Leginkább az 5 km-re lévő Zalalövőre, illetve a 25 km-re lévő Zalaegerszegre jár a lakosság dolgozni. A távolsági közlekedés (autóbuszjárat) nagyon ritkán, naponta két-három alkalommal közlekedik. A távolsági közlekedés az átlagos munkaidőkhöz igazodik, de a nagyobb cégek, vállalatok saját autóbuszszállítást biztosítják a dolgozók szállítását.

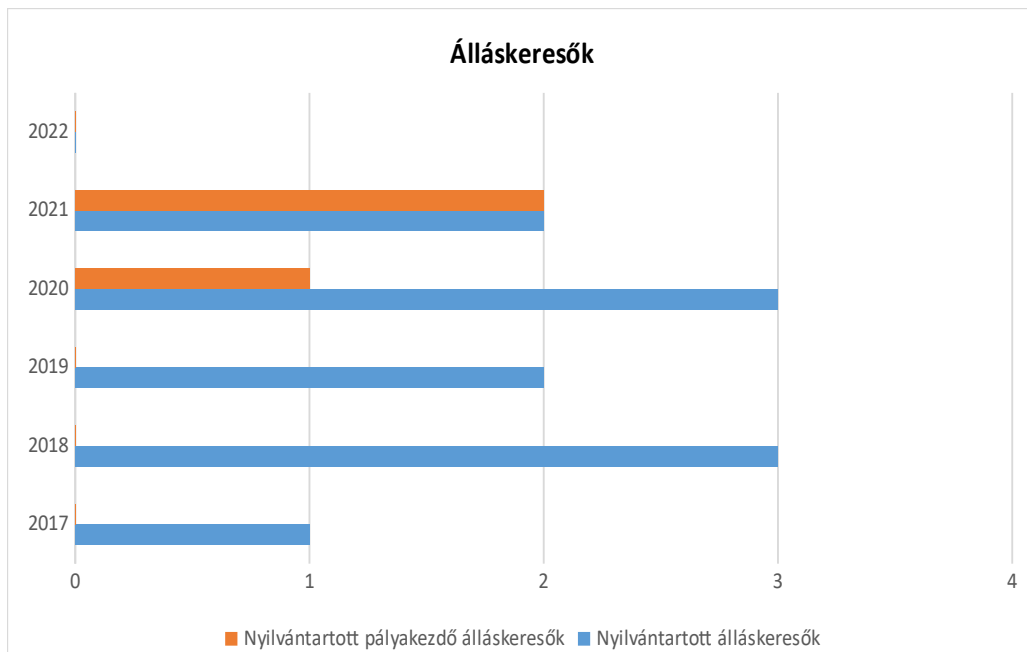
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Fiatalok foglalkoztatását elősegítő, illetve megkönnyítő programok nincsenek a településen. Egyedüli lehetőség a valamennyi korosztály számára munkalehetőséget biztosító közfoglalkoztatás, illetve különböző pályázatok útján történő – határozott idejű – foglalkoztatás.

Jellemző, hogy az egyetemre, főiskolára járó diákok településünkre már nem térnek vissza, hanem a végzettségüknek megfelelő munkát kínáló településre vagy külföldre távoznak.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	1	0
2018	3	0
2019	2	0
2020	3	1
2021	2	2
2022	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A fenti programokat, szolgáltatásokat a csödei lakosok Zalalövön, illetve Zalaegerszegen vehetik igénybe, ahol a felnőttképző programok egy-egy intézmény, illetve civil szervezet pályázata alapján valósulnak meg, ilyen pl. az ECDL tanfolyam, nyelvi képzések, gazdaképző.

E programok a zalalövői tapasztalatok alapján akkor látogatottak, amennyiben ingyenesek, illetve minimális összeget kell fizetni érte. A településen működő felnőttképző programokon – a szervezők tájékoztatása szerint – a képzések általában a maximális csoportlétszámmal működnek.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzati foglalkoztatottak származására, anyagi helyzetére vonatkozó adatunk nincs.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés a településen nem tapasztalható.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Célunk olyan oktatások szervezése, ahol az idősebb korosztály is szert tehet alapvető digitális ismeretek megszerzésére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben leírt kötelezettségének eleget tesz. A családsegítést, a gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást, étkeztetést és nappali ellátást jelenleg a Zalamenti és Őrségi Család-és

Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Zalamenti és Órségi Református Alapszolgáltatási Intézmény biztosítja.

Étkeztetés (62. §) szociálisan rászorultak részére a legalább napi egyszeri meleg étkezés biztosítása, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani; a Társulás működési területén élő fogyatékosok, pszichiátriai betegek, hajléktalanok vagy szenvedélybetegek részére is a lehetőség biztosítása az étkeztetésre, illetve segítség nyújtása a saját lakóhelyükön történő étkezés igénybevételére.

Házi segítségnyújtás (63. §) azon időskorú személyeknek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

Családsegítés (64. §) a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott életvezetési, jogi, szociális tanácsadás, mentálhigiénés ellátás, adósságkezelési tanácsadás, beilleszkedést segítő programok biztosítása. Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés feladatait, valamint a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

Nappali ellátás (65/F. §) hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, időskorúak nappali gondozása, a 18. életévét betöltött személyek támogatása, ha egészségi állapotuk indokolja.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározottak alapján:

Gyermekjóléti szolgáltatás (39. §) a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Család- és gyermekjóléti szolgálat (40. §) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Sztv. szerinti feladatait.

Az aktív korúak pénzbeli ellátása járási hivatali hatáskörbe került.

A települési önkormányzat adatai szerint az egyetlen érdemi támogatás az újabb keletű szociális tűzifa. A rászorult kör célzott támogatását teszi lehetővé, életveszélyes helyzetek kialakulásának megelőzését biztosítva.

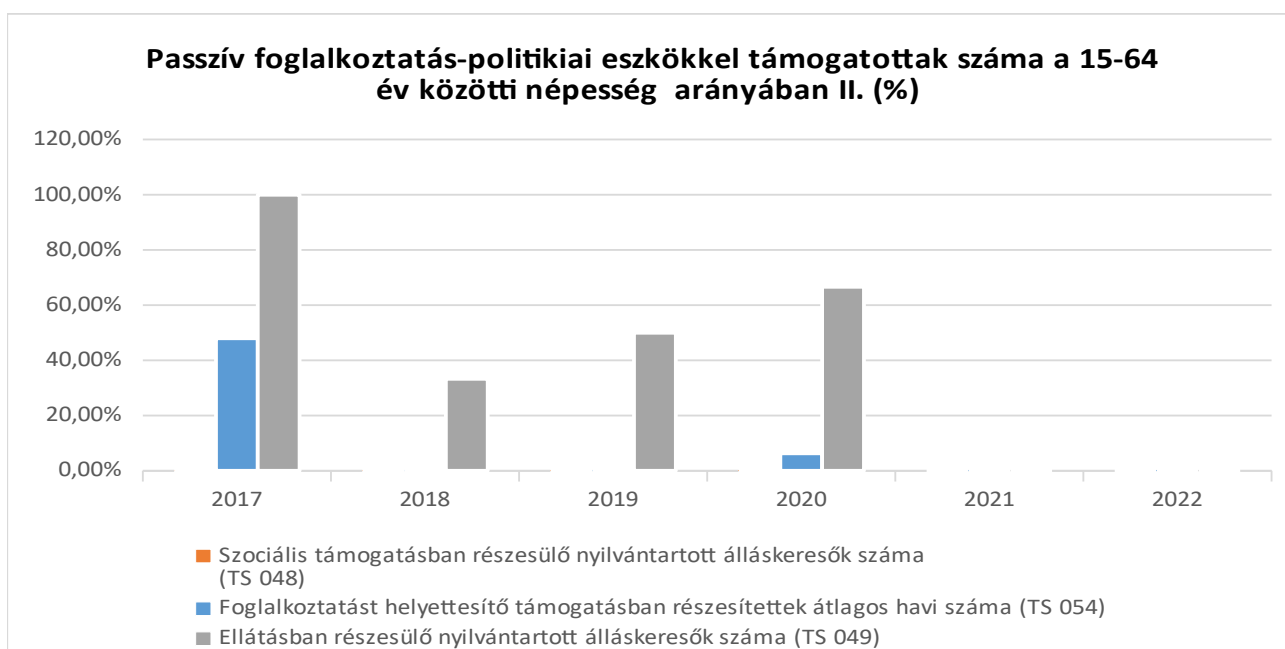
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	2,38%	1	100,00%
2018	3	6,67%	1	33,33%
2019	2	3,92%	1	50,00%
2020	3	6,52%	2	66,67%
2021	2	4,00%	0	0,00%
2022	0	0,00%	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	0	0,00%	0	48,00%	1	100,00%
2018	0	0,00%	0	0,00%	1	33,33%
2019	0	0,00%	0	0,00%	1	50,00%
2020	0	0,00%	0	6,33%	2	66,67%
2021	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2022	0	-	0	-	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ellátások Típusai:

Folyósító szerv:

- **Járási hivatal:**
  - **pénzbeli ellátások**
    - o időskorúak járadéka
    - o aktív korúak ellátása:
      - Foglalkoztatást helyettesítő támogatás
      - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
    - o Gyermekek otthongondozási díja
    - o Ápolási díj
    - o Tartós ápolást végzők időskori támogatása
  - **természetbeni ellátások**
    - o - közgyógyellátás
    - o - egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- **Járási hivatal foglalkoztatási osztálya:**
  - o álláskeresési járadék
  - o nyugdíj előtti álláskeresési segély
  - o költségtérítés
- **Önkormányzat:**
  - települési támogatás egyes típusai
  - rendkívüli települési támogatás egyes típusai
  - köztemetés

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban 2022-es évben 1 fő részesült.

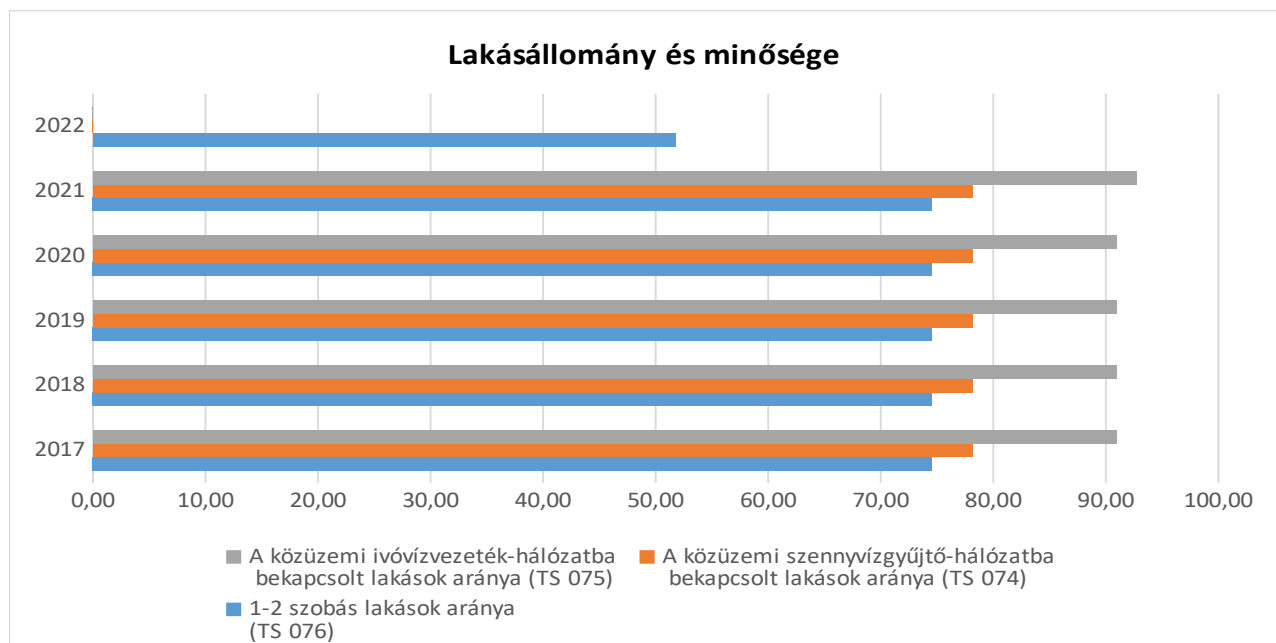
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	55	0	0,00	74,55	78,18	90,91
2018	55	0	0,00	74,55	78,18	90,91
2019	55	0	0,00	74,55	78,18	90,91
2020	55	0	0,00	74,55	78,18	90,91
2021	55	0	0,00	74,55	78,18	92,73
2022	56	0	0,00	51,79	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány nem növekszik a településen, száma állandónak mondható.

Helyi adatgyűjtésből származó adatok alapján megállapítható, hogy a családok saját tulajdonú családi házban élnek. A településre jellemzőek az előregedett egyszemélyes háztartások. A községben a letelepedés, építkezés ritka. Bérlakás, szükséglakás a településen nem található.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)

	db	db	db	db	db	db	db
2017	55	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	55	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	55	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	55	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	55	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	56	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás a településen nincs, erre igény sem merült fel.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatást biztosító lakások nincsenek, erre igény sem merült fel.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

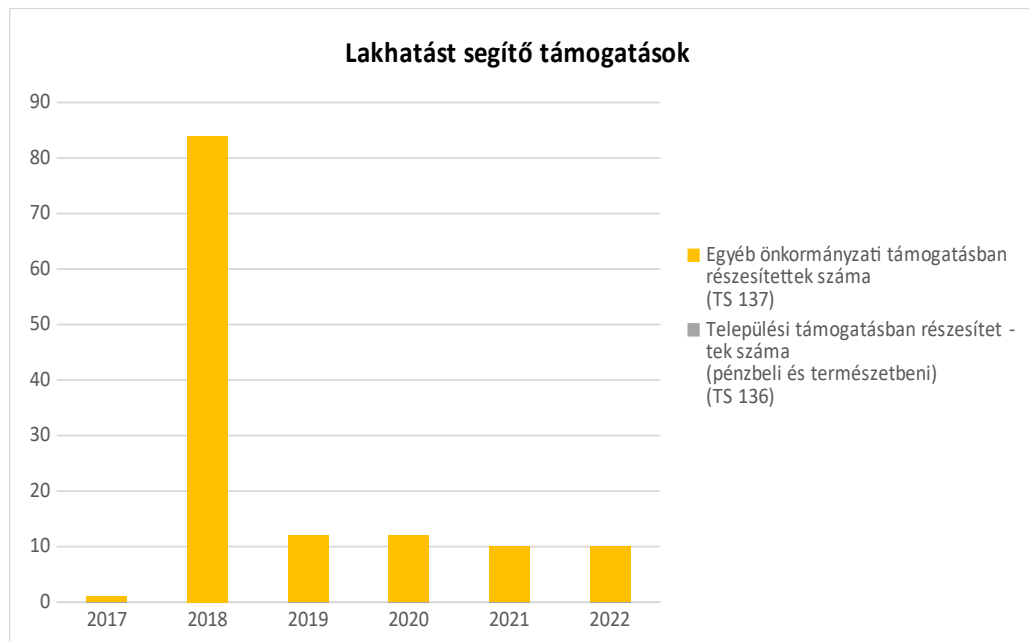
Lakáscélra használt, nem lakás céljára szolgáló ingatlan nincs.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	1
2018	n.a.	84
2019	n.a.	12
2020	n.a.	12
2021	n.a.	10
2022	n.a.	10

Forrás: TelR, KSH Tstar

Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2018. évben kiugróan magas volt, utána stagnálás figyelhető meg.

A településen életveszélyes állapotú lakott épület nincs, hajléktalan Csödén nem él.

e) eladósodottság

Lakóház vásárlására, illetőleg építésére felvett hitelek vonatkozásában, valamint a hiteltörlesztés esetleges elmaradására, közműdíj tartozások, hátralékok felhalmozódásának tekintetében nincs információnk. Feltételezhető azonban, hogy a probléma jelen van a családok egy részének életében.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A falu közművel, úthálózattal rendelkezik, a közszolgáltatásokhoz, az óvodához, iskolához, egészségügyi intézményekhez való eljutás a falugondnoki szolgálattal, illetve a menetrend szerinti busszal Zalalövő városban biztosított. Külterületi lakóövezet nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Csöde közigazgatási területén telep/szegregált lakókörnyezet nincs.

A Központi Statisztikai Hivatal által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb, mint 50 százalék (mindkét mutató esetében).

Azok a területek, ahol a lakosok számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státusú, veszélyeztetett területnek minősülnek. Olyan területekről sincs tudomásunk, melyek a szegregációval veszélyeztetettek lennének. A jövőben az esetleges szegregációs folyamatok megelőzésére lehet figyelmet fordítani.

- b) a telepen, / szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki szegregátumok, fontos, hogy munkahelyeket teremtsünk, és minél magasabb szinten tudjuk a lakosság iskoláottságát, foglalkoztatottságát. Életmódot javító, segítő előadások szervezésével sokat tehetünk azért, hogy ne szoruljanak lakóink a perifériára.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	2	0,00
2018	0	0	0	0	0	0,00
2019	0	0	0	0	1	0,00
2020	0	0	0	0	1	0,00
2021	0	0	0	0	1	0,00
2022	0	0	0	0	1	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

■A település lakosságának a közszolgáltatások eléréséhez utaznia kell, azok egyikét sem éri el helyben, azonban az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja. A lakosságot – meghatározott időközönként, meghatározott időpontban, illetve indokolt esetben szükség szerint – falugondnok szállítja orvoshoz vizsgálat, kontroll, gyógyszerfelírás, szakorvosi beutalás stb. célból.

Házi orvosi, illetve házi gyermekorvosi szolgálat a Zalalövön működő egészségügyi intézményben vehető igénybe. A település lakossága a közszolgáltatásokat eléri, az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A gyermekek védőnői szolgálatát a zalalövői védőnő látja el.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés
- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Zalalövön működő egészségügyi szolgáltatók a lakosság részére elérhetővé teszik az ajánlott és kötelező szűréseken való részvételt, évente több alkalommal szerveznek prevenció és szűrőprogramokat, valamint biztosítják a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférést. A háziorvos tájékoztatja az őt felkereső lakosságot az aktuális prevenció programról, valamint a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés lehetőségeiről. Az ilyen információáramlás a lakosság azon rétegéhez jut el leggyorsabban, amelyik meghatározott időközönként megjelenik a háziorvosi ellátáson.

Zalalövő és Csöde Települések Gyermekeinek Egészségéért Alapítvány lehetőséget nyújt a rászoruló gyermekek részére az egészségügyi segédeszközök térítésmentes használatára.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés, melyet a Zalalövői Általános Iskola konyhájáról biztosítanak a településen élők és az intézmények részére – óvoda, iskola, szociális étkeztetés – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek.

Az ételmezésvezető nagy hangsúlyt fordít az egészséges alapanyagok felhasználására.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Csőde sportpályával rendelkezik, a sportolni vágyók bármikor felkereshetik, a falunap alkalmából programok szerveződnek a sportpálya helyszínére.

- f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Zalamenti és Őrségi Család-és Gyermekei Jóléti Szolgálat, valamint a Zalamenti és Őrségi Református Alapszolgálati Intézmény biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az intézményben működő szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak a lakosság önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez.

- g) drogprevenció szolgáltatások;

Megelőző előadások tartása a településen.

- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az egyenlő bánásmód követelményei biztosítottak, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

Az önkormányzattal szemben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankciót nem állapítottak meg.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

2013. január 1-től a közgyógyellátásra, illetve ápolási díjra való jogosultság alanyi jogcímen történő megállapításának hatásköre átkerült a járási hivatalokhoz. A közgyógyellátási igazolvány által biztosított közgyógyellátási jogosultsághoz való hozzájutás folyamatosan jelen van a településen, de nem vált tömegessé.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A népkonyha Csöde község vonatkozásában nem releváns.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	260	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Csőde községben civil szervezetként az Együtt Csödéért Alapítvány működik. A művelődési ház mozgókönyvtári szolgáltató helyként működik, mely lehetőséget biztosít a faluban élők kikapcsolódására. A művelődési ház nyújt ingyenes internet hozzáférést is a hét meghatározott napjain, továbbá szervezi a faluban hagyományos falunapi, idősek napi, karácsonyi műsorokat, rendezvényeket, falusi hagyományokhoz kapcsolódó programokat

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi együttélés példamutató, etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A szolidaritás a magánemberek és a közösségek részéről is megnyilvánul.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;
A településen nem élnek életvitelszerűen nemzetiség, így ebben az esetben nem releváns.
- e) helyi lakossági önszerveződések.

Csödén jellemző a helyi közösség összefogása. Nem ritka, hogy egy közös cél érdekében önkéntes munkát vállal a lakosság.

A Zalalövői központtal működő szociális szolgáltatást nyújtó intézmény ruhagyűjtési, adományozási feladatokat vállal, ajándékozással egybekötött karácsonyi műsort szervez a rászorulóknak részére. A katolikus egyház (caritas) adományosztással segíti a hátrányos helyzetű családokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

E terület elemzése Csöde község vonatkozásában nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
foglalkoztatásból kiszorulás	(köz)foglalkozást elősegítő pályázatok benyújtása, foglalkoztatással járó programok szervezése, a munkanélküliség csökkentése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés megalkotta az 1991. évi LXIV. törvényt a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről, 47/2007. (V.31.) OGY

határozatával döntött a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032. E dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Minden gyermekre kiterjed, de azokra kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A szociális biztonság megrendülése miatt a lakosság széles rétege romló anyagi viszonyok között él. Az elszegényedett, szociálisan ellehetetlenült lakosságra a romló egészségi állapot, a családok stabilitásának csökkenése jellemző. Ha a család megszűnik a nevelés elsődleges színtereként működni, kialakulnak a deviáns magatartási formák, ezzel párhuzamosan növekszik az erőszak szerepe a családi konfliktusok megoldásában. A problémákat elszenvedik családon belül a gyermekek is, akik ezáltal veszélyeztetetté válnak. A veszélyeztetettség kialakulásában számos tényező játszik szerepet a szülő, a környezet vagy éppen maga a gyermek részéről.

A lakáshiány, a válások tartósan magas és növekvő aránya, az elkötelezettséget nem deklaráló élettársi kapcsolatok, a társadalmi együttélési normákat sértő szülői magatartás a gyermekkori veszélyeztetettség legsúlyosabb következményeit idézhetik elő.

Az okok többféleképpen csoportosíthatók. Kiemelten súlyos veszélyeztető tényező a fizikai bántalmazás, a szexuális zaklatás vagy a felügyelet nélkül hagyás 14 éves kor alatti gyermek esetében. Ennél enyhébb, de még mindig súlyos probléma a tankötelezettség megszegése, a szenvedélybeteg családtag vagy egy elhúzódó, problémás válás.

Anyagi veszélyeztetettségről akkor beszélünk, ha a családban a szülő nem képes biztosítani gyermeke számára a megfelelő táplálkozást, higiénit, ruházkodást a nagymértékű anyagi nehézségek miatt. Ennek hátterében általában a szülők alacsony jövedelme, munkanélkülisége vagy munkaképtelensége áll.

A Gyvt. hatályba lépése előtt anyagi veszélyeztetettség miatt sok gyermek került állami gondozásba. A 7. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani, melynek következtében csökkent az intézménybe kerülő gyermekek száma. Ezzel párhuzamosan viszont megnőtt az anyagi szempontból veszélyeztetett gyermekek száma.

Környezeti okból veszélyeztetett a gyermek, ha a családban, családi környezetben, vagy a családon kívüli környezetben negatív nevelési-gondozási hatások érik. A környezeti okokat is az esetek többségében összetett okoknak lehet kezelni. Leggyakrabban a szülők következtelen vagy elhanyagoló nevelése, életmódja – szenvedélybetegsége, bűnözése – miatt alakulhat ki.

Az alkoholista szülők gyermekei anyagilag bizonytalan, kiszámíthatatlan, kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. Az elemi életfeltételek hiánya megnehezíti testi-lelki fejlődésüket. Az alkoholista szülők megfosztják gyermekeiket a védelmet, bizalmat, a testi-lelki összetartozást adó harmonikus családi együttélés élményétől.

Súlyos veszélyeztető tényező a bűnözés, különösen azokban a családokban, ahol e jelenség generációs mintaként átível. Komoly gondot jelentenek a gyermekvédelemben azok az esetek is, amikor a szülők vagy valamelyik családtag a gyermek sérelmére követi el a bűncselekményt.

A gyermek saját maga is lehet veszélyeztetettségének forrása. Deviáns viselkedésformája, továbbá gátlásossága, szorongása, értelmi, érzelmi visszamaradottsága által is veszélyeztetetté válhat.

Az egészségi okból kialakuló veszélyeztetettségéről beszélhetünk a családi környezet egészségromboló hatása miatt, és ez előfordulhat a gyermek saját betegsége által is. A krónikus betegségek, fogyatékoságok a gyermek mindennapi életvitelét, életminőségét, iskolai és társadalmi teljesítményét is nagymértékben befolyásolhatják. Az esetek jelentős részében az okok együttesen jelentkeznek. Például a rossz anyagi körülmények egészségi problémákhoz vezethetnek, a táplálkozás vagy a higiéné hiánya miatt és fordítva. A tartósan beteg gyermek kezelési és gyógyszerköltségei anyagi nehézségeket okozhatnak a családban.

Nehezebb a veszélyeztetettséget megítélni, ha a család működési zavara rejtettebb, külsőségekben nem nyilvánul meg, bár következményei a gyermek személyiségfejlődése szempontjából súlyosak lehetnek.

A veszélyforrások megjelenésével egyidejűleg a gyermekvédelemnek meg kell kezdenie szakszerű tevékenységét, ugyanis a zavarok elmélyülésével csökken a beavatkozás hatékonysága

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	45	42	87	51,72%	48,28%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				1,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1	7	8	1,15%	8,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	1	3	2,30%	1,15%

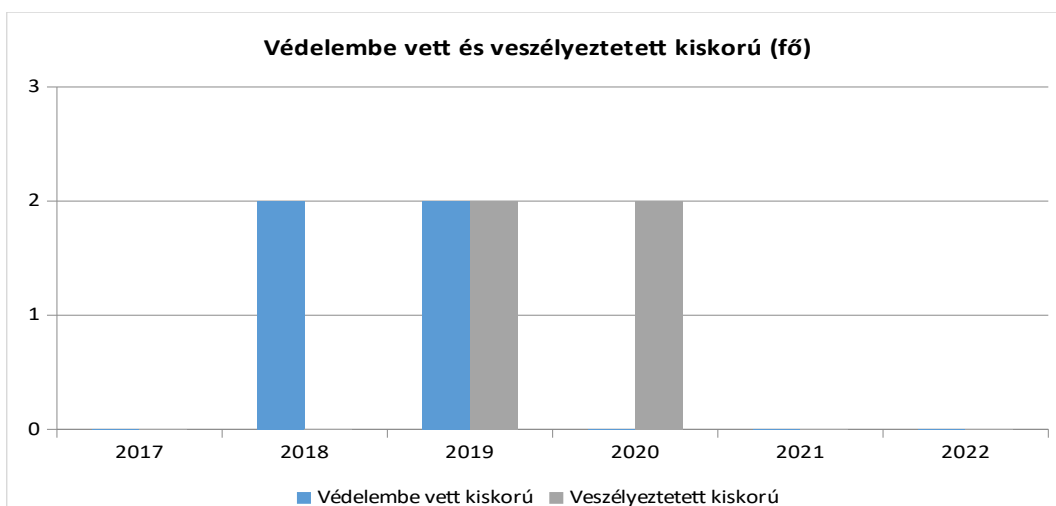
Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	2	n.a.
2019	2	2
2020	0	2
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő gyermekek megfelelő körülmények között nevelkednek, védelembe vételre okot adó körülmény 2021-ben és 2022-ben nem volt. Alacsony lakosság számú település lévén a „mindenki mindenkit ismer, és mindenkire figyel” alapelv érvényesül, így a veszélyeztetettség első jeleinek megjelenésekor jelzésre kerül az illetékes felé a probléma, jelenleg nincs a településen védelembe vett és veszélyeztetett gyermek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkezésre, egyéb feltétel teljesülése esetén a szünidei gyermekétkezésre, természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban), egyéb kedvezmény igénybevételére (pl. ingyenes tankönyv). A megállapított kedvezmény alapján a családok tankönyvtámogatásra, illetve étkezési díj mentességre szereztek jogosultságot. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt – a Gyvt. alapján – egy évre lehet megállapítani, ezért a jogosultságok felülvizsgálata folyamatosan történik. A tárgyév 08.01-én, illetve 11.01-én jogosultsággal rendelkező gyermekek alkalmanként (azaz évente kétszer) 6.000,- Ft értékű, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500 Ft támogatásban részesülnek.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

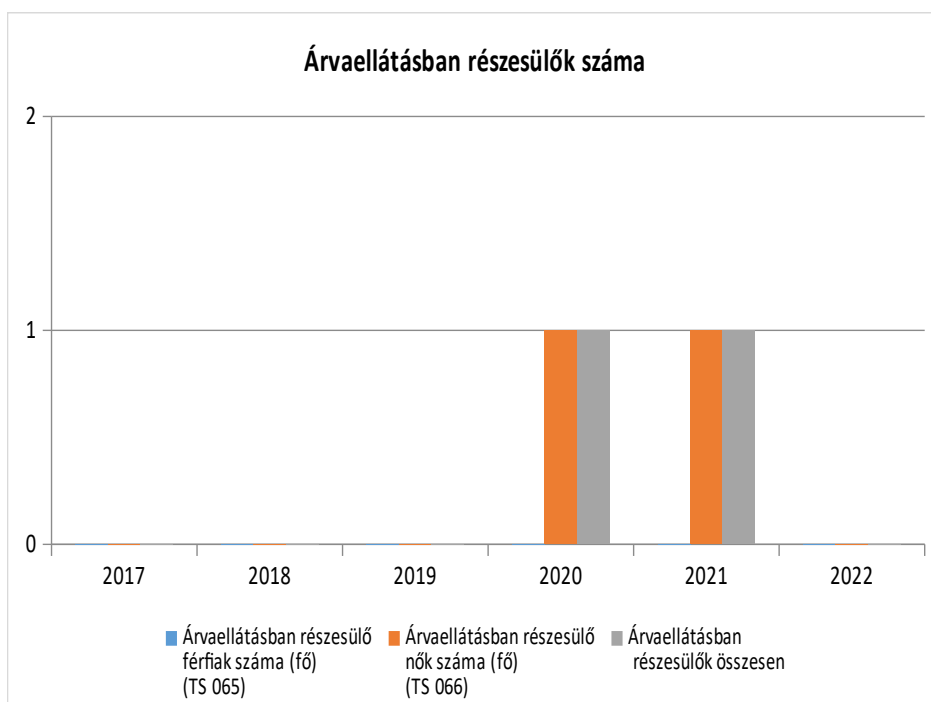
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben egy gyermek sem részesül településünkön.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	1	1
2021	0	1	1
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Nagy jelentőséggel bír az önkormányzat által fenntartott intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családi napközis, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezik, a három és többgyermekes családok, valamint a tartósan beteg és fogyatékkal élő gyermekek 50 %-os támogatást kapnak.

Térítésmentes a tankönyvellátás, ha a diák tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül.

Az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma tág határok között mozog, akár évről-évre változó előjellel. A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

A kiterjesztő jogi szabályozás következtében az ingyenes tankönyvnél kirajzolódott egy trend, melyet a folyamatos növekedés jellemez, azaz egyre több gyermeknek/családnak ad segítséget a beiskolázás költségeinek csökkentésével.

Településünknek nincs saját óvodája, iskolája, ezért a csödei gyerekek adatai a zalalövői HEP-ben a többi település adatával összesítve található meg.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Csöde községben magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Csöde községben magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 3.5 pontban leírtak szerint Csöde Község közigazgatási területén a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet nem fellelhető probléma.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő prevenció ellátás. Zalalövő székhellyel két védőnő látja el Zalalövő és Csöde védőnői szolgálatát, ezért itt is összesített adatok állnak rendelkezésünkre.

Betöltetlen védőnői státusz nincs.

A védőnői munka szinterei:

- a tanácsadó helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak,
- családlátogatáson adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás,
- nevelési-oktatási intézményben történő szűrés, egészségnevelés.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Csödére vonatkozóan az adatok a zalalövői HEP-ben a többi település adatával összesítve található meg.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvosok által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Az orvosi alapellátás, ezen belül a gyermekorvosi alapellátás személyi feltöltöttsége teljes, de Zalalövön vehető igénybe: 1 házi gyermekorvos, 2 védőnő, illetve egy fogorvos nyújt egészségügyi szolgáltatást, az utóbbi gyermek és felnőtt rendelést is végez. Gyermekszakrendelés és sürgősségi ügyeleti ellátás legközelebb Zalaegerszegen érhető el. A felnőtteket két önkormányzati alkalmazású házi orvos látja el.

Az ellátások adatai összesítettek, melyek a zalalövői HEP-ben jelennek meg, a csödei lakosságot nem különítik el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korú megkésett, eltérő fejlődésű, vagy fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetett kisgyermeknek és családjának a korai fejlesztését és neurológiai vizsgálatát Zalaegerszeg városban látják el, ahol gyógytestnevelés, gyógypedagógus, logopédus biztosított, a gyermekjóléti szolgálaton keresztül pszichológus hozzáférhető.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A kötelező gyermekvédelmi alapellátások körében a gyermekjóléti szolgáltatást jelenleg a Zalamenti és Őrségi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A gyermekjóléti szolgálat a Gyvt. által meghatározott feladatra, a prevencióra összpontosít. Célja a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése. Tanácsadásban részesül az a gyermek/család, amely nem veszélyeztetett, de átmeneti életvezetési problémáinak kezeléséhez önként igénybe veszi/elfogadja a gyermekjóléti szolgálat segítségét a különféle igénybe vehető szolgáltatásokról, illetve az egyéb elérhető támogatásokról. Havonta a jelzőrendszer szereplőivel – védőnőkkel, közoktatási intézményekkel, rendőrséggel – szakmai megbeszélés során segítik a közös gondolkodást, kommunikáció kialakítását a gyermekeket érintő kérdésekben.

Gyermekjóléti alapellátást a zalalövői központtal működő Zalamenti és Őrségi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Bölcsőde Csödén nincs, a helyi 3 éves kor alatti gyermekek a Zalalövői Borostyán Óvoda és Mini Bölcsődébe járnak.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Csödei gyermekekre vonatkozó adatok a zalalövői HEP-ben a többi település adatával összesítve található meg.

f) gyermekvédelem;

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások alanyi jogon járnak (óvoda, általános iskola) a gyermekek részére, más ellátások szociális rászorultság alapján.

A gyermekjóléti alapellátás önkormányzati intézményeinek működéséhez az önkormányzat saját költségvetéséből is biztosít forrást, továbbá a szerződéses ellátás keretében nyújtott ellátásokat támogatja.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik.

A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

Krízishelyzetben bárki felkeresheti a helyi hivatalt, a Zalamenti és Őrségi Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot, valamint a Zalamenti és Őrségi Református Alapszolgáltatási Intézményt, a járási gyámhivatalt, a körzeti megbízottat.

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre:

- a családok átmeneti otthona: legközelebb Zalaegerszeg városban található.
- a gyermekek átmeneti gondozása a városban nem megoldott, sem nevelőszülő, sem helyettes szülő nincs, szükség esetén Zalaegerszegen biztosítható.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Zalalövő és Csöde Települések Gyermekének Egészségéért Alapítvány egészségügyi segédeszközöket biztosít a rászoruló családok számára.

Csődén, a gyermekek szünidei felügyelete nem biztosított, Zalalövön az Általános Iskola és a Zalalövői Borostyán Óvoda és Mini Bölcsőde viszont rendelkezik tornateremmel, ahol a gyermekek testnevelése, és a mozgásra vágyók sportprogramokhoz való hozzáférése megoldható. A szünetekben a Művelődési Központ és Általános Iskola napközis táborok szervezésével biztosítja a gyermekek felügyeletét. A szervezett programokhoz való hozzáférést az önkormányzat a falugondnoki busszal biztosítja.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A közétkeztetés – óvoda, iskola – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek. Hétvégi és szünidei gyermekétkeztetés csak az iskolai táborok ideje alatt megoldott. Ingyenes tankönyvellátásban csak a jogszabályban meghatározott feltételek szerinti célcsoportok részesülnek, önkormányzati ingyenes tankönyvellátás nincs. Problémát jelent a rászoruló gyermekek étkeztetése az iskolai szünetek alatt.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok; Ebben az esetben nem releváns.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Ezért az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív diszkrimináció a településen nem jellemző.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai,

iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az intézmények kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére.

Csödén óvoda nem működik, a gyermekek napközbeni ellátását a zalalövői óvoda biztosítja, melynek összesített adatait a zalalövői HEP ismerteti.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Csödén általános iskola nincs, a gyermekek a Zalalövői Általános Iskolába járnak, melynek összesített adatait a zalalövői HEP ismerteti.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges

speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált neveléséhez fejlesztő pedagógusok szükségesek.

Hátrányos helyzetű gyermeknek számít az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és egyik szülőjének sincs általános iskola 8. osztályánál magasabb végzettsége.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gonozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
		db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Az intézmények szűréseket-méréseket végeznek az óvodás és általános iskolás korosztály tekintetében. Ez egy tanév során több alkalommal történik, pl. az iskolaérettségi vizsgálat, kompetencia felmérés

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Ingyenes intézményi étkezés és tankönyvellátás, kedvezményes táboroztatás.

Csödén önálló általános iskola nincs. A gyermekeknek Zalalövön van lehetőségük tanulni. Gyógypedagógiai osztály nincsen, az ilyen foglalkoztatást, fejlesztést igénylő gyermekek oktatása egyedileg, de az iskolán belül megoldott.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjólési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A Zalalövői Általános Iskolában a pedagógiai létszám és a tanárok, tanítók képzése a jogszabályi előírásoknak megfelel. A gyógypedagógiai feladatokat két képzett pedagógus végzi. Az iskolaorvosi ellátás a helyi gyermekorvos által történik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szülők mentális felkészületlensége a gyermekeikkel kapcsolatos problémák megoldására	rendszeres kapcsolattartás az életvezetési problémákkal küszködő aluliskolázott szülőkkel
devianciák megjelenése a tinédzser korosztályban	programok szervezése a szabadidő tartalmas eltöltésére
nyári felügyelet Gyermekeket érintő iskolán kívüli szabadidős tevékenységek hasznos eltöltése	nyári önkormányzati programok szervezése falugondnoki szállítással segítség a környező településeken szervezett programokra való eljutás és hazaérkezés érdekében A gyermekek sport és kulturális igényei helyben legyenek kielégítve

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. Vizsgálódásunk kiindulópontja – természetesen ezúttal is – a jogszabályi megalapozottság. A következő jogi alapvetések adják e téma vizsgálatához a zsinórmértéket: • Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében. • a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv, • a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról, • a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk. A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek.

Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereküket egyedül nevelő nők inkább kivannak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

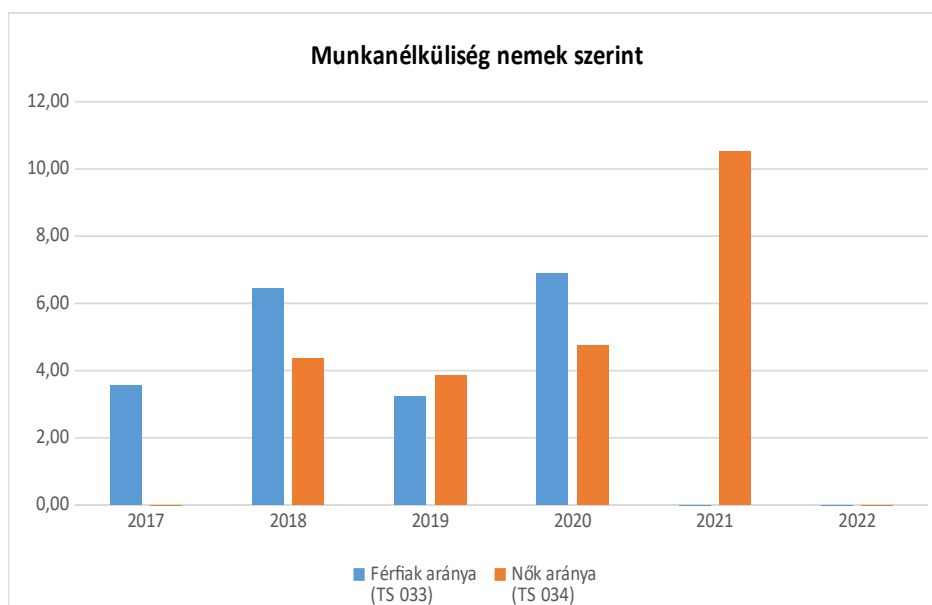
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve 58,2 %, addig Magyarországon 2009-ben már a nők kevesebb mint felének volt csak lehetősége dolgozni. 20 tagországban 2010-re elérték, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60 %-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. 2010-től úgy vált kormányzati céllá vált a foglalkoztatás javítása, hogy a munkaerőpiac családbarát jellege is javuljon. 2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51 %-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46 %-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59 %-os, vagyis jelentősen meghaladta a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátája 60,4 % volt, addig a nőké csak 50,6 %. A 2014-es év a női foglalkoztatás kimagasló éve volt Magyarországon. 1992 óta az 55,9 %-os foglalkoztatási ráta a legmagasabb, amely 3,3 százalékponttal javult egy éven belül. Az Eurostat adatai szerint a női foglalkoztatás-bővülés a legnagyobb volt az uniós tagállamok körében, Magyarországon kívül két országnak van 2 százalékpont feletti növekedése, 2006 óta pedig nem volt egyik tagállamban sem ekkora javulás.

A nők – köztük a kisgyermekesek – javuló munkaerőpiaci helyzete növelte hazánkban a családok biztonságérzetét és a gyermekvállalási kedvet. Kimutatható, hogy a 2014-es születésszám-növekedés 92 %-a a foglalkoztatott édesanyáknak köszönhető.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,57	0	1,79%
2018	6,45	4,35	5,40%
2019	3,23	3,85	3,54%
2020	6,9	4,76	5,83%
2021	0	10,53	5,27%
2022	0	0	0,00%

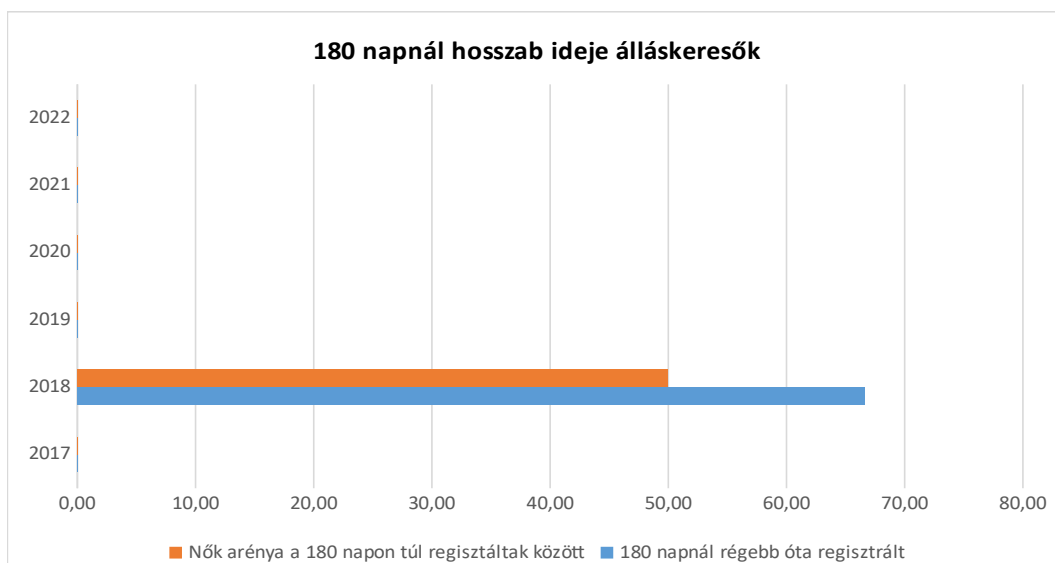
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	0	n.a.
2018	66,67	50
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	1	0
2018	3	0
2019	2	0
2020	3	1
2021	2	2
2022	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők foglalkoztatását elősegítő képzési programokról információval nem rendelkezünk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket. A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerőpiaci hátrányainak csökkentése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25 % különbség tapasztalható a férfiak javára. Egy budapesti nő átlagban 70-75 %-át keresi egy azonos munkakört ellátó férfi jövedelmének, vidéken ez az arány jobb, elérheti a 80-85 %-ot is. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik. ²

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerőpiaci esélyeit.

Családbarát munkahelyi megoldásokról, rugalmas munkaidőről a térségben nincs adatunk.

A településen óvoda és iskola nincs. A csödei gyermekek kötelező felvételét a Zalalövői Borostyán Óvoda és Mini Bölcsőde biztosítja. Az intézménybe történő eljutás tömegközlekedési

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

eszközzel (menetrend szerinti autóbusz járat) valamint a falugondnoki szolgálat közreműködésével megoldott. Az intézményekben férőhely hiány nincs.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

A fenti táblázatokra vonatkozóan az adatok a zalalövői HEP-ben jelennek meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében.

Általában a munkahelyek nem tolerálják a nők gyermekvállalását, gyakori, hogy gyermekvállalás után ugyanazon munkahelyre nem tudnak visszamenni dolgozni, illetve a kisgyermekes anyukák a munkaerőpiacon nem keresettek.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként” kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1. hazánk EU-csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat.

Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a kormány és a belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében. A családon belüli gyermek, vagy feleség bántalmazás legnagyobb része látens marad, a legtöbbször ez a pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.

Fentiek alapján ki kell alakítani egy diszkrét jelzőrendszert annak érdekében, hogy az esetleges családon belüli erőszak a rászorulóknak védelme érdekében beavatkozást eredményezhessen. A jelzőrendszerben a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői, háziorvosi hálózat, az iskolai gyermekvédelmi felelősi kör, a polgárőrség, egyéb civil szervezetek (egyház is) komoly szerepet kaphat. Fokozottan veszélyeztetettek az idősek, a nők, a gyermekek, a hajléktalanok, vagy munkanélküliek is.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény előírja a jelzési kötelezettséget az érintett személyeknek, melynek elmulasztása büntetőjogi felelősségvonással is járhat. E törvény rendelkezik a távoltartási lehetőségéről is. Együttműködési megállapodás készült a Zalaegerszegi Rendőrkapitánysággal, és jó a kapcsolat a helyi rendőrrel.

Családon belüli erőszakról, nőket érintő erőszakról hivatalosan nincs tudomásunk. A rendőrök riasztásáról, feljelentésekről, bírósági ítéletről nem rendelkezünk adattal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A szegénység által fokozottan veszélyeztetettek az egyszülős háztartások, melyek döntő többségében az anya neveli egyedül a gyermekeket. A támogatások igénylése a nőkhöz kapcsolódik, ezért a nők aránya a gyermekek támogatásához, védelméhez kapcsolódó támogatási formák igénybevételénél jelentős.

Településünkön krízishelyzetben igénybe vevő szolgáltatás sajnos nincs, a legközelebbi anyaotthon Zalaegerszegen található, amellyel való kapcsolatfelvételen a Szociális Alapszolgáltatási Intézmény közreműködik. Fentiek miatt a szolgáltatásokra vonatkozó adatokkal sem rendelkezünk.

Családok átmeneti otthona legközelebb Zalaegerszegen érhető el.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

2010-ben 6 önkormányzati képviselőjelölt volt, 33,3 %-uk nő (2 fő), 2014-ben 5 fő, 60 %-uk nő (3 fő). Női és férfi dominanciájú képviselő-testület egyaránt volt, de a képviselő-testület személyi összetétele a választói akaraton múlik, ezért ebből a tényből hátrányos megkülönböztetést nem lehet levezetni.

2018. évben 2 képviselői lemondás következtében a nemek aránya megváltozott.

Településünkön egyéb területen sem jellemző a nők mellőzöttsége, az egészségügy valamennyi dolgozója (orvosok, asszisztensek, védőnők), és az önkormányzati intézmények alkalmazottjainak jelentős többsége is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Általánosságban elmondható, hogy a roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra biztatja, amelyet azonban a modern társadalom jellemzően nem, vagy csak kevéssé ismer el aktív munkavégzőként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatók. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, melyen komplex programokkal lehet enyhíteni. A nők gyermekvállalás utáni munkába állásának nehézsége valós probléma, továbbá az, hogy tömegközlekedéssel nehézkes vagy lehetetlen eljutni egyes munkahelyekre.

A munkanélküliségi adatok szerint azonban ez a kérdéskör nem Csödén tipikus, községünkben csak elszigetelten jelentkezik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a kisgyermek óvodába, a kisiskolás iskolába eljutásának nehézsége	gyermekes, kisiskolások óvodába, iskolába vagy onnan hazaszállítása, ha a foglalkoztatásból eredő rendkívüli helyzetet sem szülő, sem a rokonság nem tudja megoldani
a kisgyermeket nevelők, nyugdíjba vonulók kiszorulásuk a közösségi életből	közösségtudat erősítése, közösségbe történő bevonás, gasztronómia programok szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoporton belül is nő az arányuk. A társadalmak előregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is. Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályok aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is. Paradigmaváltás történt az időspolitikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell. Ebben az új modellben előtérbe kerül: meglévő képességek megőrzése és fejlesztése a széles körű aktivitás az eddig nem használt képességek előhívása és az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása. 44 A modell a passzivitás helyett az idős

emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősek (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban – részben a várható élettartam növekedésének hatására – új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az időskor fogalma. Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk idősnak? Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz.

Ezek: kronológiai életkor (évek száma) biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye) pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnak érzi magát) szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnak) Ám az Idősügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősödők (60-74 évesek), idősek (75-89 évesek) és a nagyon idősek, agg vagy szépkorúak (90 éves és felette). E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük időseknek. Fontos feladat, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kerüljön kialakításra a településen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősek iránti szolidaritás. Ma Magyarországon – egyelőre – az idősek inkább diszkrimináció áldozatai, s nem értékes, integrált, értékteremtő részei társadalmunknak. Országos, és helyi szinten is megoldandó feladattal állunk szemben. Kiemelten fontos cél kell legyen, hogy a településen élő idős emberek megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői:

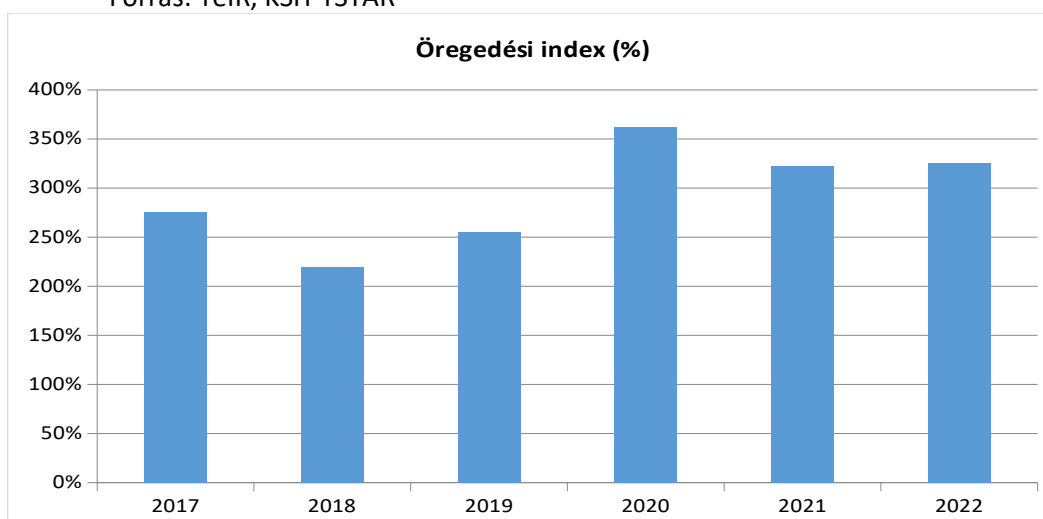
- növekszik az idősek aránya országosan,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- nők élettartama lényegesen hosszabb.

A várható élettartam növekedésének eredményeként a modern társadalmakban növekszik az időskorúak aránya és egyúttal a nem fertőző krónikus, illetve degeneratív betegségek előfordulási gyakorisága is. A várható élettartam a halálozás komplex mérőszáma, amelyet a halandósági tábla segítségével számítanak ki. A legismertebb mutató a születéskor várható átlagos élettartam, amely az egész népesség mortalitási tapasztalatait összegzi.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	22	8	275,00%
2018	22	10	220,00%
2019	23	9	255,56%
2020	29	8	362,50%

2021	29	9	322,22%
2022	26	8	325,00%

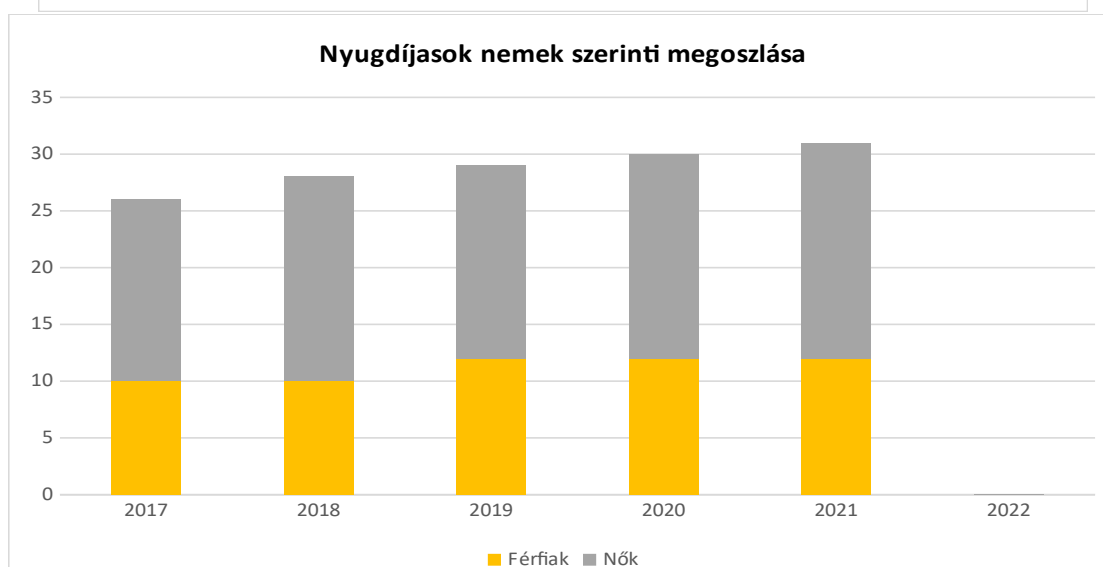
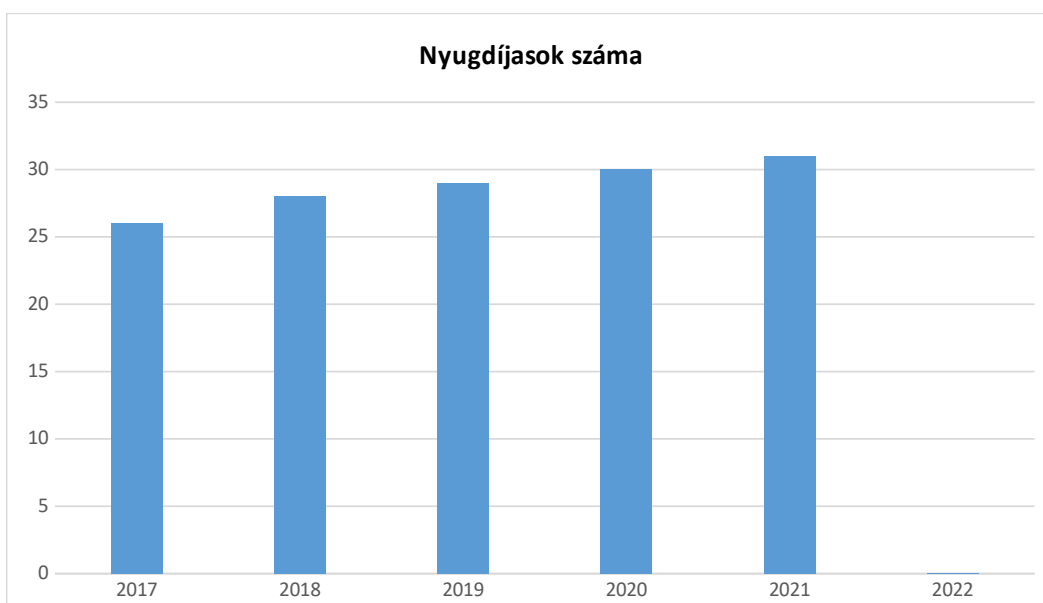
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen az előregedés változó képet mutat, 2021-2022-ben stagnált.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	10	16	26
2018	10	18	28
2019	12	17	29
2020	12	18	30
2021	12	19	31
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	0	0	9	11	0	2	1
2018	0	0	9	13	0	2	1
2019	0	0	11	12	0	1	1
2020	0	0	11	13	0	1	1
2021	0	0	11	13	0	0	1
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1

A táblázatokból látható, hogy a nyugdíjasok száma évről évre nő. Több a nő a nyugdíjasok között, mint férfi. Özvegyi nyugdíjban csak nők részesülnek. Fentiekből következik, hogy a nők magasabb kort érnek meg, mint a férfiak, mindez nagyobb arányú egyedül élő nyugdíjas nőt jelent.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	1	3	2	3	2	0
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	1	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	2	0	0	0	0
	%	0,00%	66,67%	0,00%	0,00%	0,00%	-

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is.

A munkaadók idős munkavállalót újként ritkán alkalmaznak, noha a nyugdíjasok között vannak, akik jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen dolgoznának a jövedelem-kiegészítés érdekében. Erre akkor van esély, ha speciális tudással vagy gyakorlattal rendelkeznek. A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon 3 %, míg az EU-15-ök átlaga 8 %. Az idősök foglalkoztatása a leginkább a fővárosban, pénzügyi és kereskedelmi területen mondható jelentősebbnek.

Időskorúak foglalkoztatására, továbbá a munkáltatók ezirányú befolyásolására az önkormányzatnak nincs lehetősége. A nyugdíjasok munkavállalásáról nem rendelkezünk adattal, de megállapítható, hogy a településen stabil létszámú a nyugdíjas önálló vállalkozók száma, akik nyugdíjazásuk után is aktív szereplői maradtak a helyi gazdasági életnek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A legtöbb vállalkozásnál nem tulajdonítanak fontosságot az idősebb munkaerő szakmai tapasztalatai átadásának. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlensége – a bejárás terhei mellett – a romló egészségi állapotnak, az újabb típusú képzettségben, ismeretekben való hiányosságoknak is tulajdonítható, amely miatt alkalmazásuk problémásabb, mint egy fiatalabbé. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy a nyugdíjkorhatár folyamatos emelkedésével a munkavállalók sok esetben mentális alkalmasságuk legvégéig kénytelenek dolgozni.

Településünkön kevés a munkalehetőség az aktív korúak számára is, ezért a nyugdíjas korosztály foglalkoztatása nem jellemző.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. A kormányablakok indításával és az ügyfélkapus ügyintézési rendszer kialakításával elindult az ügyintézés lakossági terheinek csökkentését, továbbá ügyintézését egyszerűsítő folyamat.

Az elektronikus ügyintézés ugyanebbe az irányba mutat. A számítógép-használatban alapszintű jártasságot mutató lakosság az ügyek egyre bővülő körében tud személyes hivatali megjelenés nélkül hozzájutni közigazgatási szolgáltatásokhoz.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők, illetve közösségi felületeken a kommunikációra is lehetőség nyílik.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

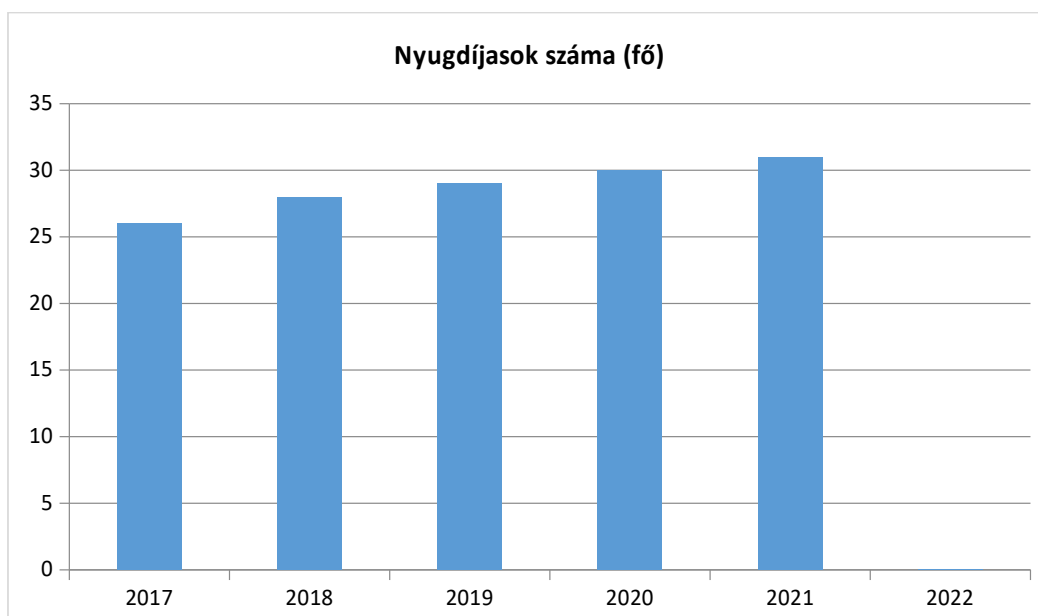
Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősök szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a bontal vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőket, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a település minden polgára részére biztosítottak, az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

Háziorvosi szolgálat Zalalövön biztosítja az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a Zalamenti és Órségi Református Alapszolgáltatási Intézmény házi segítségnyújtás, illetve Idősek Klubja keretében ellátja a szükséges gondozást (sebkötözés, vérnyomás- és vércukormérés, stb.). A nappali ellátásban részesülő időskorú nincs a településen, az ellátás legközelebb Zalalövő városban elérhető.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	10	16	26
2018	10	18	28
2019	12	17	29
2020	12	18	30
2021	12	19	31
2022	n.a.	n.a.	-

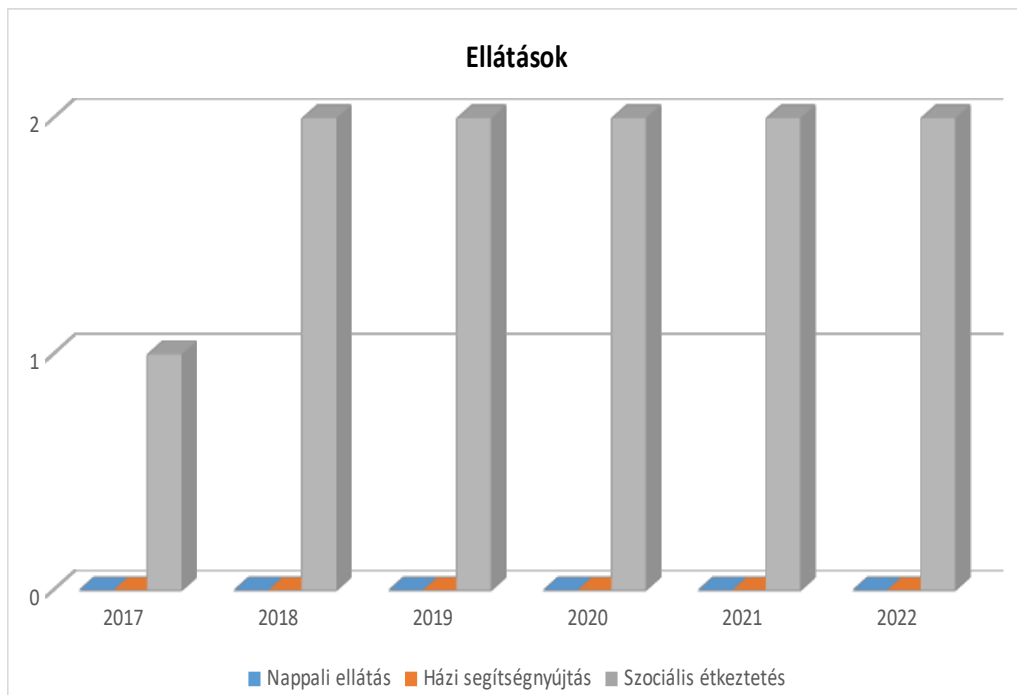
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	22	0	0	1
2018	22	0	0	2
2019	23	0	0	2
2020	29	0	0	2
2021	29	0	0	2
2022	26	0	0	2

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális, közművelődési szolgáltatások egy része mindenki számára biztosított, más részét az időskorúaknak szervezik. Az idősek többségének a kultúrára, szórakozásra kevés pénze jut, ezért legfeljebb az önkormányzat(ok) és egy-egy környékbeli civil szervezet által nyújtott ingyenes vagy nagyon kedvezményes lehetőségeket tudják kihasználni. Kimondottan az időseket célzó helyi program az idősek napja.

A szociális alapszolgáltatási intézmény a nappali ellátás keretében szervezi a programokat, melyek összeállításánál figyelembe veszik az idősek érdeklődési körét, az igényeit. Lehetőség van színház, múzeum, könyvtár és sportrendezvények látogatására; ezek a legkedveltebb programok.

b) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságáról nincs adatunk, ilyen felmérés a településen nem volt.

c) a generációk közötti programok.

A szervezők minden rendezvényre várják a különböző generációkat, a település nyugdíjasait is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontosak az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

Idősök biztonságának két meghatározó eleme az otthonuk védelme és a lakásbetörések megelőzése. A bűnelkövetések fokozott veszélyének kitett csoportról van szó, áldozattá válásukat el kell kerülni. Tapasztalataink szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idősök részére a prevenciós ismeretek terjesztése: figyelemkeltő előadásokkal, ismeretterjesztő anyagokkal felhívni figyelmüket az őket fokozottan veszélyeztető bűncselekményekre.

A nyugdíjas korosztály a helyben tartott rendezvényeken, programokon aktívan részt vesz, azonban részükre rendszeres foglalkozás, program, klub nem elérhető a faluban, könyvtár azonban működik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az egyedülálló idősök felügyeletét biztosítja rosszzullét, veszélyhelyzet esetén nyújt számukra biztonságot.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egészségi állapot romlása, egészséges életmóddal kapcsolatos információk hiánya	prevenciós szűrések szervezése és propagálása egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó orvoshoz eljutás megszervezése rendszeres egészségügyi felügyelet egészséges életmód népszerűsítése
időskori társas kapcsolatok beszűkülése	helyi közösségi programok szervezése máshol rendezett programokra eljutás megszervezése
bűnözési szempontból veszélyeztetett korosztály	bűnmegelőzési tájékoztatók szervezése körzeti megbízott, rendőrség fokozott járőrözése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX. század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezer éves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése. A fogyatékoság, a valamiben való akadályozottság számos területen jelentkezhet. A legelterjedtebb felfogás szerint fogyatékos személy: aki

- ✓ érzékszervi (különösen látás- és hallásbéli) és/vagy
- ✓ mozgásszervi és/vagy
- ✓ testi teljességét és/vagy
- ✓ értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja,

illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Az Európai Unióban a fogyatékosokkal élő emberek valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a

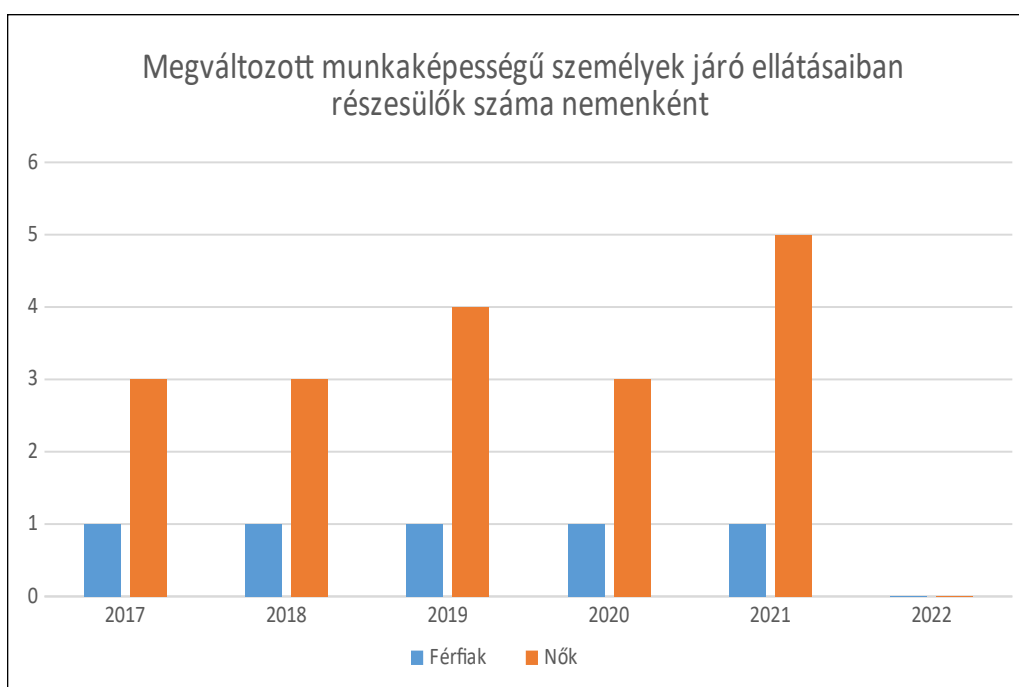
15%-ot. 2001. évi népszámlálási adatok alapján hazánkban a fogyatékkal élők száma 577 000 fő volt, ami az összlakosság 5.7%-át tette ki. A fogyatékkal élők aránya a kor előrehaladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében közel 38%. Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. A fogyatékoságot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (43,3%-ban). A fogyatékos személyek 31,8%-a születése óta szenved fogyatékoságban. A fogyatékosok társadalmi rétegének túlnyomó részét a mozgássérültek alkotják. A 2001. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), - ekkor a mozgássérült emberek száma 251 560 volt -, míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10%, a vakok és gyengénlátók aránya 14,4%. Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya az 1990. évi adathoz képest (6,7%) 21,6%-ra növekedett. Hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.

A 2011. évi népszámlálás időpontjában 490.578 fogyatékkal élő személy volt Magyarországon, a népesség 4,94%-a.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	1	3	4
2018	1	3	4
2019	1	4	5
2020	1	3	4
2021	1	5	6
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek száma nagyrészt állandónak mondható, 2022-ben nem volt.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékossgal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági járadék vagy a rokkantsági ellátás és a rehabilitációs ellátás.

Rokkantsági járadékra az jogosult, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadék megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő szolgálati időt szerezzon. Ebben különbözik a rokkantsági ellátástól.

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

Fogyatékkal élők foglalkoztatása településünkön nem jellemző, mert jelenleg ilyen lakosunk nincs. A helyben ilyen munkalehetőségek nincs, legközelebb Zalaegerszegen található olyan cég, vállalkozás, mely kimondottan fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását biztosítja.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

pl: közmunka program

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fogyatékkal élő személyeknek elhelyezkedésükhöz során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A munkahelyek jelentős része fizikai és problémaérzékenységi szempontból egyaránt alkalmatlan a fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

A fenti indok miatt jelenleg e probléma településünkön nem jelentkezik.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Fogyatékos személyek ellátásához kapcsolódó nappali ellátás nincs. A szociális alapszolgáltatásokat az önkormányzat társulási megállapodás keretében 43 településsel együtt biztosítja a község számára.

A falugondnok ellátja az esetlegesen rászorulókat felügyeletét, intézi a napi dolgaikat.

Fogyatékos személyek foglalkoztatására vonatkozó adat – a fent kifejtettek miatt – nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzat a fogyatékkal élők részére külön támogatást nem nyújt, csak az állam által biztosított fogyatékosági támogatásban részesülnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele az állampolgárok – köztük a fogyatékosokkal élő emberek – az esélyegyenlőség megteremtése a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) Ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseiről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Helyben nem megoldott, Zalaegerszegen van rá lehetőség.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljeskörűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékosokkal élő bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.

Településünkön a közművelődési feladatot is ellátó önkormányzati intézmény akadálymentesítése nem megoldott, más intézmény a településen nincs.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott.

Az önkormányzat nem rendelkezik elég forrással ahhoz, hogy épületét akadálymentessé tegye, így jelentős mértékben sérülhet a fogyatékos emberek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén is.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Jogszabályban előírt kötelező feltétel az akadálymentesség biztosítása, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A nem önkormányzati foglalkoztatóknál, vállalkozóknál kialakított akadálymentesítésről adattal nem rendelkezünk.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő utcák, zöldterületek, felújítása során gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

- f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékosok nappali intézménye a községben nem működik.

Falugondnoki szolgálat segíti a betegek szállítását orvosi rendelésekre, a falugondnoki busz kerekesszék szállítására alkalmas.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a községben nincsenek.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

- nem releváns

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

- Akadálymentesítettség megoldása minden olyan helyen, ahol lehetséges.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egészségmegőrzés, egészségügyi prevenció	a lakosság rendszeres, tömeges, szervezett részvétele egészségügyi kontroll vizsgálatokon, továbbá a szabadidő rendszeres, aktív testmozgással, sportolással való eltöltése
utak felújításra szorulnak	utak felújítása
csapadékvíz-elvezető rendszer felújításra szorul	csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása
mobilhálózat/telefon/internet/térerő hiánya	mobilhálózat korszerűsítése, teljeskörű hálózati lefedettség

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az Országgyűlés által 2011.12.14-én elfogadott egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatályon kívül helyezte a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt. Az új szabályozás elismerte, hogy a civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek folyamatosan hozzájárulnak közös értékek mindennapi megvalósulásához, működési alapjuk megteremtése pedig törvényben szabályozandó jog.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Településünkön van igény a civil szerveződésre, az önkormányzat pedig anyagi lehetőségeinek függvényében támogatja azokat a programokat, amelyek az önkormányzati célokkal összhangban vannak. Az önkormányzat a döntései előkészítésébe bevonja a civil szférát. A civil szervezetek

függetlenségét elismeri, és tiszteletben tartja, partneri viszonyt alakít ki, annak érdekében, hogy tevékenységével segítse az alapszabályban nevesített célcsoportokat.

Csöde Községben az Együtt Csödéért Alapítvány működik civil szervezetként.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat az alapfeladatai gazdaságosabb ellátása céljából több települési önkormányzattal társulási megállapodást kötött. (pl. szociális, óvodafenntartói stb.)

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Csödén nemzetiségi önkormányzat nem működik

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Civil szervezet a községben a b) pontban feltüntetettek szerint működik.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben munkaadó szervezet, vállalat nincs.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a községhez kapcsolódó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési és szociális szakemberek.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

Az elfogadott dokumentum Csöde község honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	foglalkoztatásból kiszorulás,	a foglalkoztatásból kieső kör minimális szinten tartása, a munkanélküliség csökkentése,
Gyermekek	gyermek nyári felügyelete, devianciák megjelenése a tinédzser korosztályban szülők mentális felkészületlensége a gyermekekkel kapcsolatos problémák megoldására	táborok, programok szervezése, programok szervezése a szabadidő tartalmas eltöltésére, rendszeres kapcsolattartás az életvezetési problémákkal küszködő aluliskolázott szülőkkel
Idősek	bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, egészségi állapot romlása, egészséges életmóddal kapcsolatos	körzeti megbízott, rendőrség fokozott járőrözése prevenációs szűrések szervezése és propagálása

	információk hiánya társas kapcsolatok beszűkülése,	egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó orvoshoz eljutás megszervezése rendszeres egészségügyi felügyelet, helyi közösségi programok szervezése máshol rendezett programokra eljutás megszervezése,
Nők	a kisgyermek óvodába, a kisiskolás iskolába el- és hazajutásának nehézsége, ha nagyszülői / rokoni segítség nem áll rendelkezésre, kisgyermeket nevelők, nyugdíjba vonulók kiszorulnak a közösségi életből	falugondnoki szolgálat/falubusz, közösségtudat erősítése, gasztronómiai programok szervezése
Fogyatékkal élők	közintézmények akadálymentesítése	önkormányzati intézmény akadálymentesítése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	egészségmegőrzés, egészségügyi prevenció a településen lévő utak felújítása, karbantartása csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítésre szorul Mobilhálózat / telefon / internet/ térerő hiánya	a lakosság rendszeres, tömeges, szervezett részvétele egészségügyi kontroll vizsgálatokon, továbbá a szabadidő rendszeres, aktív testmozgással, sportolással való eltöltése jó minőségű utak kialakítása, élhetőbb település csapadékvíz elvezető rendszer karbantartása Mobilhálózat fejlesztése, korszerűsítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló javításának lehetősége javul.

Fontos számunkra a mélyszegénységben élők életminőségének folyamatos javítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásait biztosítsuk, életminőségüket javítsuk, a tevékeny időskorra és a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek. A fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférésre, az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Egészségmegőrzés, egészségügyi prevenció	A tartós betegség állapotának elkerülése, megelőzése valamennyi korosztályt érintő személyes és közösségi érdek, amely szervező munkával segíthető.	A lakosság rendszeres, tömeges, szervezett részvétele egészségügyi kontroll vizsgálatokon, továbbá a szabadidő rendszeres, aktív testmozgással, sportolással való eltöltése.	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A sportolás helyi lehetőségének bővítése új eszközök beszerzésével, azok használatának lehetővé tételével, propagálásához programok szervezése. Egészségügyi kontroll alkalmak szervezése vagy a közelben szervezetteken való megjelenés.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	évente saját szervezésű vagy szomszédos települési programon való részvétel.	humán: védőnő, háziorvos, falugondnok, polgármester pénzügyi: pályázati forrás, programok költsége, üzemanyag, eszközbeszerzés, felújítás technikai: falugondnoki busz	A HEP lejártáig (2028-ig)	nem releváns
2	Utak felújítása	Településszemle keretében meghatározott önkormányzati tulajdonban lévő rossz állapotú utak felújítása	Balesetmentes közlekedés biztosítása, gyalogos forgalom biztonságossá tétele	gazdasági program, költségvetés, területfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Utak állapotának felmérése, pályázati források felkutatása, utak felújítása, kátyúzás	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A meglévő utak 30%-os felújítása	pályázati és saját forrás	A HEP lejártáig (2028-ig)	nem releváns
3	Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása	A településen a csapadékvíz-elvezető rendszer felújításra szorul	Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása	Önkormányzat költségvetése	Országos Fejlesztési és területfejlesztési Kon koncepció	Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	felújított csapadékvíz-elvezető rendszer	pályázati forrás	A HEP lejártáig (2028-ig)	nem releváns

4	Mobilhálózat/ telefon/ internet/ térerő hiánya	Szükség esetén, segítségnyújtás céljából - térerő hiányában - nem vagy nehezen elérhető pl: házi orvos, időpont kérés szolgáltatásokhoz	teljeskörű hálózati lefedettség, zavartalan telefon- és internethasználat	Önkormányzat kötségvetése	Országos Fejlesztési és területfejlesztési Koncepció	Mobilhálózat korszerűsítése	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	zavartalan telefon- és internethasználat	pályázati forrás	A HEP lejártáig (2028-ig)	nem releváns
---	--	---	---	------------------------------	---	--------------------------------	--------------	-----------------------------	--	------------------	------------------------------	--------------

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Foglalkoztatásból kiszorulás	A munkanélküliség jelentősen csökkent, de nem szűnt meg.	A foglalkoztatásból kieső kör minimális szinten tartása, a munkanélküliség csökkentése	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia (2019- 2030)	A munka világához különösen nehezen kapcsolódó személyek egyedi lehetőségeinek megfelelő átképzést segítő pályázatok figyelése. Az oktatásban való részvételben vagy munkahelyre való rendszeres bejárásban jelentkező új kihívások mentális támogatása; munkafelvétellel járó ügyintézés, pályázatírás segítése.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A regisztrált munkanélküliek számának csökkenése	humán: polgármester, családsegítő (önkéntes segítségkérés esetén) pénzügyi: pályázati forrás, technikai: -	A HEP lejártáig (2028-ig)	nem releváns.
---	---------------------------------	---	--	----------------------	---	--	--------------	-----------------------------	---	---	------------------------------	---------------

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Szülői mentális felkészületlenség a gyermekkel kapcsolatos problémák megoldására	Az elektronikus úton intézendő vagy nyomatványokkal sematizált óvodai/iskolai feladatok bővülése az	A tanuló által igénybe vehető jogok/kezdménye k érvényesítése; a tanulmányok szülői kontrollja; az igazolatlan hiányzások miatti	intézményi házirend	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti	A szülők tájékoztatása a rendelkezésre álló technikai lehetőségeikről, használatukra való felkészítésük.	iskolaigazgat ó, művelődési központ igazgató	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évi egyszeri intézményi tájékoztatás.	humán: iskolaigazgató, művelődési központ igazgató, óvodavezető, családsegítő pénzügyi: pályázati forrás,	Évente ismétlődő jelen HEP 2028- as lejártáig.	nem releváns.
---	---	--	---	------------------------	---	--	--	-----------------------------	---	--	---	---------------

		aluliskolázott szülőket megoldhatatlan feladatok elé állítja.	szabálysértés elkerülése; a szülő-oktatási/nevelési intézmény kétoldalú kommunikációja		Stratégia (2007-2032)					technikai: prezentációs eszköz (projektor, kivetítő, számítógép, nyomtató)		
2	Devianciák megjelenése a tinédzser korosztályban	A jelentős szabadidővel járó időszakban a tizenévesek fokozott veszélynek vannak kitéve saját vagy az idősebb korosztályban megjelenő jogsértő vagy csak önkontroll alatt még nem tartható magatartás miatt (drog, alkohol, bűncselekmény elkövetése vagy annak tárgya, közlekedési veszélyhelyzet).	A szabadidő testi/lelki épüléssel járó tartalmas eltöltése.	éves intézményi költségvetés	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	A veszélyeztetett korosztály érdeklődésére számot tartó programok/táborok szervezése.	iskolaigazgató, művelődési központ igazgató	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évente saját szervezésű vagy szomszédos települési programon való részvétel lehetőségének biztosítása.	humán: iskolaigazgató, művelődési központ igazgató, falugondnok pénzügyi: pályázati forrás, költségvetési támogatás technikai: táborozáshoz szükséges technikai eszközök	Évente ismétlődő jelen HEP 2028-as lejártaig.	nem releváns
3	Gyermekek nyári felügyelete	Az iskolai vakáció jelentős anyagi megterhelést jelent a foglalkoztatott szülőknek, ha nagyszülői segítség nem áll rendelkezésükre.	A szünidővel érintett korosztályok számára legyen anyagilag is elérhető, emellett érdeklődésükre számot tartó települési program.	intézményi és önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Az érintett korosztály érdeklődésére számot tartó programok/táborok szervezése. Ha utazni kell hozzá, a szülők kapjanak falugondnoki segítséget a munkakezdésükkel össze nem egyeztethető kezdési és zárási időpontok teljesítéséhez. Erzsébet táborok	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évente saját szervezésű vagy szomszédos települési programon való részvétel lehetőségének biztosítása.	humán: iskolaigazgató, óvodavezető, művelődési ház igazgató, gyermekjóléti szolgálat intézményvezetője, falugondnok pénzügyi: pályázati forrás, költségvetési támogatás technikai: táborozáshoz szükséges technikai	Évente ismétlődő jelen HEP 2028-as lejártaig.	nem releváns.

						pályázati lehetőségeinek kihasználása				eszközök		
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A kisgyermek óvodába, a kisiskolás iskolába el- és hazajutásának nehézsége	Az óvodába és 1-3. osztályban az iskolába beutazás vagy onnan a hazajutás kritikus helyzetben nehezen megoldható terhet jelent a foglalkoztatott szülőknek, ha nagyszülői segítség nem áll rendelkezésükre.	A rendkívüli munkahelyi elfoglaltság miatti krízishelyzetet meg kell oldani annak érdekében, hogy a családban a keresők továbbra is állásban maradhassanak.	Falugondnoki Szakmai Program, önkormányzati rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az óvodások, kisiskolások oktatási/nevelési intézménybe vagy onnan hazaszállítása, ha a szülő túlfoglalkoztatása miatti rendkívüli helyzetet a szülő vagy a településen élő rokonság sem tudja megoldani.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A szülő(k) foglalkoztatásban marad(nak).	humán: polgármester, falugondnok pénzügyi: pályázati forrás, falugondnoki busz üzemeltetésének előirányzata technikai: falugondnoki busz	Nem igényel folyamatos fenntartást, eseti intézkedés szükséges.	nem releváns
2	Kisgyermeket nevelők, illetve az egyedül maradt idős hölgyek közösségbe történő bevonása, közösségtudat erősítése	Gyakran okoz problémát, a kisgyermeket nevelők körében, illetve a nyugdíjba vonulás után, hogy a nők nehezen találják helyüket a közösségben, kiszorulnak a közösségi életből	Közösségépítés, közösségi tudat erősítése a nőknél keresztül egyes lakóközösségek, településrészek vonatkozásában is, szabadidő hasznos eltöltése	éves önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia (2030),	Közösségi terek létrehozása, fejlesztése, turisztikai fejlesztések, gasztronómiai programok szervezése, nők bevonásával	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Közösségi terek létrehozása, fejlesztése, évente gasztronómiai programok megrendezése	humán: polgármester, civil szervezetek; pénzügyi: pályázati forrás; technikai: megvalósításhoz szükséges eszközök	Évente, a HEP 2028-as lejártáig	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Időskori társas kapcsolatok beszűkülése és annak veszélyei	A haláletet miatt egyedül maradó idősek társkeresési hajlandósága alacsony, ezért beszűkült interakciójuk. Alkalmi idegen látogatókkal szemben nyitottak, ezért	A szabadidő testi/lelki karbantartással járó tartalmassal eltöltése; tájékoztatás az időseket otthonukban fenyegető bűnözői magatartástípusokról.	éves önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Az idősek érdeklődésére számot tartó programok szervezése, közötte bűnmegelőzési tájékoztató. A közelben szervezett – e korosztályt célzó – programokra való	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évente saját szervezésű vagy szomszédos települési programon való részvétel	humán: polgármester, művelődési ház igazgató, falugondnok, rendőr előadó pénzügyi: pályázati forrás, költségvetési támogatás technikai: a programokhoz	Évente ismétlődő jelen HEP 2028-as lejártáig.	nem releváns.

		veszélyeztetettek.				eljutás megszervezése.				szükséges technikai eszközök		
2	Közbiztonsági fórumok, előadások szervezése – bűnözési szempontból veszélyeztetett korosztály	Közbiztonság-veszélyhelyzet esetleges megjelenése	Veszélyhelyzetekre történő figyelemfelhívás.	éves önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Oktatás	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Tájékozott lakosok számának növekedése	Előadóterem, saját erő	Évente ismétlendő jelen HEP 2028-as lejártáig.	nem releváns.
3	Egészséges életmód népszerűsítése	Az önkormányzat fontosnak tartja az egészséges életmód bemutatását, ismertetését.	Célunk, hogy olyan szakembereket kérjünk fel a programon való részvételre, akik hatékonyan az időseket érintő témákban teljes körű felvilágosítást adhat.	éves önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Kérdőíves felmérés a célcsoport körében azzal a céllal, hogy fel tudjuk mérni azokat a területeket, amelyek iránt legnagyobb lehet az érdeklődés. Elégedettségi felmérés és további témák keresése.	polgármester, védőnő, háziorvos, étkezési tanácsadó, pályázati író	2028. 12. 31. (vasárnap)	Elégedettségi, eredményességi mérések a korosztály tagjai között. Évenkénti célok és programok meghatározása. Tájékozott lakosok számának növekedése	Állami-EU támogatás, saját erő	Évente ismétlendő jelen HEP 2028-as lejártáig.	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Közintézmények akadálymentesítése	A település akadálymentesítése részben megvalósult, de nem 100 %-os, ezért szeretnénk valamennyi intézményt akadálymentesíteni	Minden lakos részére biztosítani akarjuk a közintézményi szolgáltatásokhoz való közvetlen hozzáférés lehetőségét.	gazdasági program, költségvetés, településarculati kézikönyv	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Valamennyi intézmény akadálymentesítése	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A közintézmények 100 %-os akadálymentesítése.	humán: 1 fő koordinátor pályázati támogatáshoz, önkormányzati segédmunkás, szakmunkás biztosítása pénzügyi: pályázati forrás, kisebb részcélokra önkormányzati költségvetési támogatás technikai: -	A HEP lejártáig (2028-ig)	nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

Csöde Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Csöde Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 59/2023. (12. 18.) számú határozatával elfogadta.

Csöde, 2023. december 18.

Feketéné Fellner Marianna
polgármester

Csöde Község Önkormányzata Képviselő-testülete
8999 Csöde, Kossuth u. 21.

HATÁROZATI KIVONAT

Csöde Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. december 18. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

59/2023. (12. 18.) önkormányzati határozat

Csöde Község Önkormányzata Képviselő-testülete az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalta és az alábbi döntést hozza:

Csöde Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján a Helyi Esélyegyenlőségi Programot és az Intézkedési Tervet elfogadja.

Határidő: Azonnal, illetve 2028. december 31.

Felelős: Feketéné Fellner Marianna polgármester

Feketéné Fellner Marianna sk.
polgármester

Kovács Ildikó sk.
jegyző

A kiadmány hitelül:

Csöde, 2023. december 21.

Kovács Ildikó jegyző nevében és megbízásából:

Boncz Lászlóné
titkársági ügyintéző

